

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALouden JA HALLINNON ALA

SIJOITUSKONSULTOINNIN MERKITYS PIENSIJOITTA- JALLE

Opinnäytetyö

TEKIJÄ/T:

Vesa Piironen

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Tutkinto-ohjelma Liiketalouden tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä(t) Vesa Piironen	
Työn nimi Sijoituskonsultoinnin merkitys piensijoittajalle	
Päiväys 12.01.2021	Sivumäärä/Liitteet 41/1
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t)	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön aiheena oli sijoituskonsultoinnin merkitys piensijoittajalle. Työn tarkoitus oli tuottaa uutta tutkimustietoa aiheesta, josta on vain vähän tietoa saatavilla. Työn tavoitteena oli tutkia, mistä piensijoittaja hakee tietoa sijoittamiseen liittyviin kysymyksiin, miten sijoituskonsultointi vaikuttaa piensijoittajan päätöksentekoon sijoittamisessa ja kuinka hyödylliseksi sijoituskonsultointi koetaan piensijoittajan näkökulmasta. Lisäksi työn teoriapohjassa avataan sijoittamiseen liittyvää käsitteistöä.</p> <p>Työn teoriapohjan muodostivat kappaleet, jotka koskivat osakesijoittamista, piensijoittamista ja sijoituskonsultointia. Teoriapohjan tietoa hankittiin sijoittamiseen liittyvästä kirjallisuudesta sekä internetlähteistä. Työn varsinaisen tutkimustiedon kerääminen tapahtui kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena ja kyselyyn vastasi 236 sijoittajaa. Tutkimuksen perusjoukoksi valikoitui Facebookin kolme suurinta suomalaisten sijoittajien ryhmää, joissa on yhteensä yli 100 000 jäsentä. Linkki kyselyyn jaettiin näissä kolmessa ryhmässä syksyn 2020 aikana.</p> <p>Työn tuloksena syntyi uutta tutkimustietoa aiheesta, josta ei ole paljoa tietoa saatavilla, eli sijoituskonsultoinnin merkityksestä piensijoittajalle. Työn tutkimustuloksista voidaan olla sijoitusyhteisöissä kiinnostuneista ja työssä selvitetyillä asioilla voi olla hyötyä sijoitusneuvontapalveluita tarjoaville tahoille.</p>	
Avainsanat sijoittaminen, pörssiosake, piensijoittaja, sijoituskonsultointi	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration	
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration	
Author(s) Vesa Piironen	
Title of Thesis The importance of investment consulting for small investors	
Date 12.01.2021	Pages/Appendices 41/1
Client Organisation /Partners	
<p>Abstract</p> <p>The subject of this thesis was the importance of investment consulting for small investors. The purpose of the thesis was to create new research data on a topic of which little information is available. The aim of the thesis was to study where small investor seeks information about investment, how investment consulting affects a small investors decision-making on investment and how useful investment advice is perceived from the perspective of a small investor. In addition, the theoretical basis of the thesis opens the concepts related to investment.</p> <p>The theoretical basis of the thesis was formed by paragraphs on stock investment, small investment, and investment consulting. Theoretical information was found from the literature related to investing and from internet sources. The actual research data of the work was collected as a quantitative study. The research was conducted as a survey and 236 investors responded to the survey. The three largest groups of Finnish investors with a total of more than 100 000 members were selected as the basic group of the study. The link to the survey was shared in these three groups during the fall of 2020.</p> <p>As a result of the thesis, new research data was created on the topic of the importance of investment consulting for small investors. The research results of the thesis may interest to investment communities and investment advice providers.</p>	
Keywords investment, listed share, small investor, investment consulting	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	OSAKESIJOITTAMINEN	8
2.1	Osake	8
2.2	Arvo-osuustili	8
2.3	Sijoitusperiaatteet ja tavoitteet	9
2.4	Tunnuslukuja	11
2.5	Riskitekijät	11
2.6	Muita piensijoittajien suosimia sijoituslajeja	15
3	PIENSIJOITTAJA	18
3.1	Piensijoittajan määritelmä	18
3.2	Passiivinen sijoittaja	18
3.3	Aktiivinen sijoittaja	19
3.4	Piensijoittajan yleisimpiä virheitä	20
4	SIJOITUSKONSULTOINTI	21
4.1	Sijoituskonsultointi käsitteenä	21
4.2	Sijoitusneuvonta	21
4.3	Sijoitussuunnitelma	22
4.4	Omaisuudenhoitaja	22
4.5	Sijoitusanalyttikkojen tekemät analyysit	23
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	24
5.1	Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus	24
5.2	Tutkimuksen toteuttaminen käytännössä	25
5.3	Tutkimuksen luotettavuus ja kritisointi	26
5.4	Tutkimustulosten analysointi	27
6	TULOKSET	28
6.1	Vastaajien perustiedot	28
6.2	Vastaajien sijoitusperiaatteet	29
6.3	Sijoituskonsultoinnin merkitys piensijoittajalle	32
7	YHTEENVETO	38
7.1	Johtopäätökset	38
7.2	Mahdolliset lisätutkimukset jatkossa	40

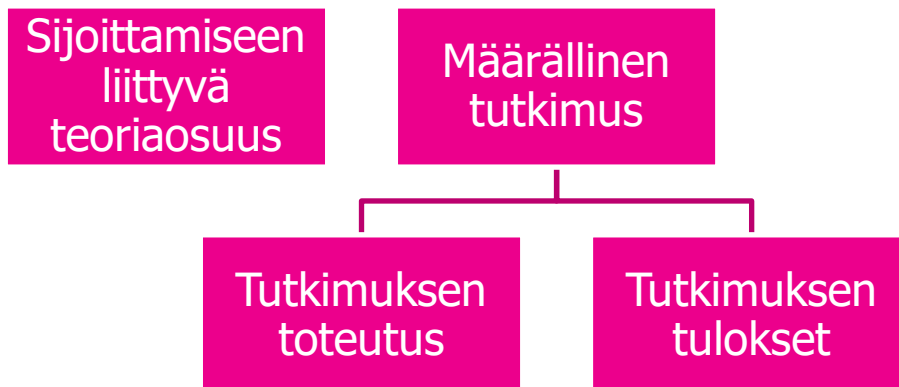
7.3 Työn merkitys opinnäytetyöntekijälle ja oman kehityksen arviointi	40
LÄHTEET	42
LIITE 1: KYSELYLOMAKE.....	45

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö tulee vastaamaan kysymykseen missä määrin sijoituskonsultointi vaikuttaa piensijoittajan päätöksentekoon ja kuinka se näkyy piensijoittajan päätöksenteossa. Aihe on kiinnostava, koska kyseisestä aiheesta on lopulta todella vähän tutkimustietoa löydettävissä. Opinnäytetyöllä tulee olemaan se merkitys, että se voi toimia eräänlaisena tietopakettina ja valmiina tutkimuksena aiheesta, mistä sijoitusyhteisöissä voidaan olla kiinnostuneita. Opinnäytetyössä toteutetulla kyselytutkimuksella tuotetaan mahdollisesti kokonaan uutta tietoa.

Opinnäytetyö toimii tutkimuksena ja opettavaisena asiana sekä kertauksena sijoittamisesta itse opinnäytetyöntekijälle. Opinnäytetyöntekijä on itsekkin sijoittaja ja opiskellut sijoittamisesta nuoresta saakka lukien sijoittamiseen liittyvää kirjallisuutta, sekä hankkien tietoa internetin kautta sijoittamiseen liittyvistä lähteistä. Opinnäytetyön tekeminen kehitti liiketalouden taloushallinnon alalla tärkeitä taitoja, joita ovat esimerkiksi tiedonhankinta, sen jäsentely ja analysointi. Opinnäytetyötä tehdessäni en oppinut pelkästään sijoittamisesta lisää, vaan opin myös paremmin tulkitsemaan pörssiyrityiden taloustietoja, yhtiöiden tilinpäätöksiä ja niihin liittyviä tunnuslukuja. Käytin huomattavan paljon aikaa eri yritysten kannattavuuden arvioinnissa tunnuslukujen ja muun oppimani tiedon perusteella.

Tässä opinnäytetyössä sijoittamisella tarkoitetaan pörssiosakkeisiin ja rahastoihin sijoittamista, jotka ovat piensijoittajien yleisimpiä sijoituskohteita. Opinnäytetyön tarkastelukohteena on piensijoittaja ja asioiden tarkastelu tapahtuu piensijoittajan näkökulmasta. Opinnäytetyön teoriapohjan muodostavat käsitteet ovat pörssiosake, sijoitusrahasto, piensijoittaja ja sijoituskonsultointi. Luvussa 2 avataan kattavasti pörssiosakkeen käsitettä. Lisäksi luvun 2 alaluvussa 2.6 keskitytään sijoitusrahastoihin ja myös pörssinoteerattuihin ETF-rahastoihin. Piensijoittajan käsitteestä kerrotaan luvussa 3 ja sijoituskonsultoinnin käsitteeseen tutustutaan luvussa 4. Opinnäytetyön rakenne voidaan jakaa kahteen osaan eli teoriapohjan muodostavat kappaleet ja empiirisen kyselytutkimuksen muodostavat kappaleet. Kuvalla 1 on havainnollistettu opinnäytetyön rakennetta, josta nähdään, että opinnäytetyö on jaettu kahteen isompaan kokonaisuuteen. Sijoittamiseen liittyvä teoriaosuus pitää allaan kaiken internet lähteistä ja kirjallisuudesta kootun tiedon, mitä opinnäytetyöhön on kerätty. Luvut 2–4 kuuluvat tähän kokonaisuuteen. Nämä luvut ovat nimeltään osakesijoittaminen, piensijoittaja ja sijoituskonsultointi. Opinnäytetyön toinen kokonaisuus on opinnäytetyössä toteutettu määrällinen tutkimus, mikä voidaan vielä jakaa kahteen pienempään osaan, eli tutkimuksen toteutus ja tutkimuksen tulokset. Luku 5 kertoo opinnäytetyön tutkimuksen toteuttamisesta ja tutkimustiedon keräämisestä. Luvussa 6 on avattu tutkimustulokset ja luvussa 7 on nidottu yhteen tämä kaikki omaa pohdintaa käyttäen.

KUVA 1. Opinnäytetyön rakenne

Kyselytutkimus muodostui kysymyksistä, jotka kartoittivat vastaajan sijoitusperiaatteita, sijoituskohteita ja sijoituskonsultoinnin käyttöä. Tarkoituksen oli saada tutkimustietoa niin, että pystytään erittelemään kuinka piensijoittaja sijoittaa, sekä milloin ja missä määrin sijoituskonsultointia käytetään apuna päätöksenteossa. Kyselytutkimusta tehdessä lähdettiin olettamuksesta, että sijoituskonsultoinnin käyttö on sijoitusuran alkuvaiheella aktiivisempaa, mutta vähenee piensijoittajan oman sijoitustietämyksen lisääntyessä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset:

- Mistä piensijoittaja hakee neuvoa sijoittamiseen liittyviin kysymyksiin?
- Miten sijoituskonsultointi vaikuttaa piensijoittajan päätöksentekoon sijoittamisessa?
- Miten hyödyllistä sijoituskonsultointi on piensijoittajalle?

2 OSAKESIJOITTAMINEN

Ensimmäinen teoriapohjaan kuuluva luku käsittelee osakesijoittamista. Tarkastelun kohteena on nimetään pörssiosake. Tässä luvussa käydään läpi, mikä on pörssiosake ja kuinka sillä käydään kauppaa. Lisäksi tarkastellaan sijoittamiseen liittyviä lainalaisuuksia ja yleisesti tunnettuja sijoitusperiaatteita. Sijoittamiseen liittyy tuotto-odotuksen ohella olennaisesti riski, joten sijoittamiseen liittyviä riskitekijöitä käydään läpi. Tärkeimmät sijoittamiseen liittyvät tunnusluvut ovat myös selitettynä. Luvun lopussa tutustutaan muihin yleisiin sijoituskohteisiin, joita ovat rahastot ja pörssinoteeratut rahastot eli ETF:t.

2.1 Osake

Osake on lopulta laaja-alainen käsite, yleensä sillä tarkoitetaan arvopaperia, jolla saa tietyn osuuden jostakin yhtiöstä. Tässä opinnäytetyössä tarkastelemme osaketta, millä käydään kauppaa arvopaperipörssissä. Omistamalla osakkeita yhtiöstä pääsee osalliseksi yhtiön tilikaudella tuottamiin voittoihin. Yhtiön osakkeiden omistajana ei pääse vaikuttamaan yhtiön juokseviin asioihin, mutta osakkaalla on oikeus osallistua yhtiönkokouksiin päättämään yhtiön asioista yleisesti. (Saario 2016, 18.)

Pörssiosake sijoitusmuotona tarjoaa kahdenlaisia mahdollisia tuottoja osakkeen kurssinnousuna tai osinkoina. Osinko on pörssiyhtiöiden omistajille, eli sijoittajille jaettu osuus yhtiön voitoista ja se jaetaan vuosittain. Osinko maksetaan, jos yhtiö on tilikauden aikana tuottanut voittoa ja päättänyt jakaa sitä osakkeiden omistajien kesken. Aina osinkoa ei kuitenkaan makseta, jos yritys näkee paremmaksi käyttää yrityksen tuotot kokonaan muihin asioihin kuten yleensä yrityksen kasvuun esimerkiksi investointien muodossa. Osinkoa ei myöskään yleensä makseta, jos yrityksen tulos on tappiollinen pitkän aikaa, koska kohta ei enää ole voittovaroja mistä maksaa osinkoa. Sijoittaminen paljon osinkoa jakaviin yhtiöihin on kuitenkin pitkällä aikavälillä melko matalariskinen ja turvallinen sijoitusmuoto. (Saario 2016, 18, 97.)

Arvopaperin eli osakkeen kurssinvaihtelu tuottaa osaltaan mahdollista voittoa tai tappiota. Osakekurssien vaihtelu on osakkeiden arvon muutosta, mikä vaihtelee jatkuvasti ja on sidoksissa sijoittajien odotuksiin osakkeista. Sijoittajien odotukset vaihtelevat osakkeista ja odotuksiin vaikuttaa todella moni asia kuten esimerkiksi koko maailman taloudellinen tilanne. Pääpiirteittään on kuitenkin niin, että jos yhtiöön uskotaan ja tulevaisuus näyttää valoisalta, niin osakkeen kurssit pääsääntöisesti nousevat. Vastaavasti sijoittajien uskon heikentyessä yhtiöitä kohtaan, niiden kurssit kääntyvät laskuun. Suomalainen piensijoittaja käy pääasiassa kauppaa pörssiosakkeilla julkisessa arvopaperipörssissä. Käytännössä piensijoittajalla on arvo-osuustili omassa pankissa tai muulla arvopaperien välittäjällä. Kaupankäynti arvopaperipörssiä tapahtuukin nykyaikana lähestulkoon kokonaan verkossa. (Saario 2016, 18, 97.)

2.2 Arvo-osuustili

Sijoittajan ensimmäinen askel kohti pörssiosakkeiden omistamista lähtee yleensä siitä, että hänen tulee tehdä arvo-osuustili jonkun pörssinvälittäjän kanssa. Arvo-osuustilin luominen onnistuu mahdollisesti samassa pankissa, missä sijoittajalla on myös säästötili ja muut raha-asiat. Pörssinvälittäjää

valitessa tulee tiedustella mahdollisista kuluista mitä tilin luomiseen ja ylläpitämiseen liittyy. Suurimpien pankkien asiakkaana arvo-osuustilin tekeminen onnistuu, mutta monissa pankeissa tilin avaaminen ja ylläpito aiheuttaa kustannuksia, mikä ei ole piensijoittajan kannalta suotavaa. Suurin osa piensijoittajista pitääkin arvo-osuustiliään pienemmissä pankeissa. Pienemmissä pankeissa tilin luominen ja ylläpito voivat olla jopa täysin ilmaista, lisäksi kaupankäyntikulutkin ovat kohtuulliset. Arvo-osuustiliin liittyviä kustannuksia voivat olla esimerkiksi tilin avaamiskustannukset, säilytysmaksut ja tietenkin kaupankäyntikulut. Pörssinvälittäjiä kannattaakin kilpailuttaa, koska nämä kulut voivat vaihdella suuresti. (Saario 2016, 28–29.)

Käytännössä sijoittaja tekee valitsemansa pörssinvälittäjän kanssa asiakassopimuksen arvo-osuustilin luomisesta. Sopimukseen päästyä sijoittajalle avataan arvo-osuustili, minkä yhteydessä on myös käyttötili. Käyttötilillä on sijoittajan rahallinen varallisuus, jota hän käyttää sijoituskohteisiinsa ja käyttötilille myös maksetaan sijoitusten tuottamat mahdolliset voitto-osuudet. Arvo-osuustili on siis sähköinen sijoitussalkku, jonne voidaan ostaa erilaisia rajoitusinstrumentteja verkon kautta ja jonka sisältöä voidaan seurata internetistä. Kaupankäynti arvo-osuustililtä tapahtuu siten, että sijoittaja siirtää arvo-osuustilinsä yhteyteen liitetulle käyttötilille varallisuutta ja alkaa käydä kauppaa arvopaperipörssissä. Käytännössä tämä tapahtuu, niin että sijoittaja kirjautuu arvo-osuustiliään säilyttävän osoitteen verkkosivuille omilla tunnuksillaan, valitsee haluamansa osakkeen, osakkeiden määrän ja tekee toimeksiantonsa. Toimeksianto, esimerkiksi ostotapahtuma, tapahtuu kuitenkin viiveellä, yleensä noin kahden pankkipäivän kuluessa toimeksiannosta. (Saario 2016, 28–29; Suomen osakesäästäjät 2017.)

2.3 Sijoitusperiaatteet ja tavoitteet

Yleisesti ajatellaan, että osakesijoittamisen tärkein vaihe on sen aloittaminen tappioita pelkäämättä. Sijoittamisessa tappioilta ei vältty nimittäin kokeneimmatkaan sijoittajat. Sijoittaminen on loppujen lopuksi peliä, jossa tulee tappioita ja voittoja. Tarkoituksena on tietenkin oikeilla toimenpiteillä minimoida tappiot ja maksimoida voitot. Siksi sijoittajan tärkeimmät tehtävät ovatkin hankkia tietoa sijoittamisesta ja valita oikeanlaiset sijoitusstrategiat. Sijoittajan tulee kysyä itseltään miksi hän sijoittaa. Onko tavoitteena esimerkiksi saada nopeasti isoja tuottoja pörssiosakkeilla vai sijoittaa pitkäjänteisesti varallisuutta säästäen ja kasvattaen. On neljä yleisintä sijoitusperiaatetta, mitkä määrittävät todennäköisesti suurimman osan piensijoittajien sijoitusstrategioita. Karkeasti jaoteltuna nämä periaatteet menevät niin, että kuinka paljon varallisuutta sijoitetaan, millaisella riskitasolla sijoitetaan, kuinka paljon panostetaan informaation hankintaan ja millä aikavälillä sijoittaminen tapahtuu. (Puttonen ja Repo 2011, 18.)

”Nyrkkisääntö: sijoita varallisuudestasi pörssiosakkeisiin osuus, joka on 100 miinus ikäsi” (Saario 2016, 63). Nuoren sijoittajan näkökulmasta tavoitteena on usein vaurastua joskus myöhemmin pörssiosakkeilla. Yleensä todellinen vaurastuminen osakkeilla vaatii suuren osan sijoittamista lähtötilanteen varallisuudestaan ja onneakin on oltava mukana. Vanhempien sijoittajien näkökulmasta voi olla järkevää jo vapauttaa varallisuutta pörssiosakkeista joihinkin käytännöllisimpiin sijoituskohteisiin kuten esimerkiksi kiinteistöihin. Sijoittajan on valittava periaatteensa, kuinka suuria summia hän sijoittaa kertaluontoisesti ja kuinka paljon hän on valmis riskeeraamaan omasta varallisuudestaan. Keski-

tetäänkö sijoitus esimerkiksi yhteen tiettyyn pörssiosakkeeseen vai onko tavoitteena hajauttaa useisiin osakkeisiin ja madaltaa näin tappion riskiä. Sijoitusvarallisuuden hajauttaminen ja kohdistaminen onkin osa riskien hallintaa. (Puttonen ja Repo 2011, 19.)

Sijoittamisen riskitasoa määritettäessä on syytä pohtia, kuinka paljon omasta varallisuudestaan on valmis häviämään pörssiosakkeilla ja lisäksi kuinka suuria tappioita on valmis sietämään menettämättä yöuniaan. Sijoitusvarallisuuden ei tulisi ikinä olla niin suuri, että koko henkilökohtainen talous on uhattuna mahdollisten tappioiden koittaessa. Tuotto-odotusten ollessa korkeat, sijoitusvarallisuudenkin on oltava suuri osa koko henkilökohtaisesta varallisuudesta ja sijoitusten oltava keskitettyinä tiettyihin osakkeisiin. Tällaisilla sijoitusperiaatteilla tuotto voi olla todella korkea, mutta niin on riskitkin. Epävarmojen pikavoittojen tavoittelun sijaan matalariskisempi sijoitusperiaate on uskoa pitkän aikavälin tuottoon ja korkoa korolle ilmiöön. Käytännössä korkoa korolle ilmiö tarkoittaa sitä, että sijoitus kasvaa korkoa ja kasvaneelle korolle maksetaan taas lisää korkoa. Todellisuudessa korkoa korolle - ilmiö on paljon laajempi käsite. Hajauttamalla varallisuutta useisiin pörssiosakkeisiin vähennetään kokonaistappion määrää, jos jokin tietty osake ei tuotakaan odotetulla tavalla. Sijoituksen riskitasoa mietittäessä on syytä pohtia etukäteen minkä verran esimerkiksi joku tietty pörssiosakkeen arvo saa laskea, kun se myydään. Näin vältytään mahdollisesti vielä pahemmalta tappiolta. On luotava kurinalainen sijoitusstrategia, luottaa omaan sijoitusstrategiaansa ja näin minimoida riskejä. (Saario 2016, 62–63.)

Yksi oleellisimmista sijoitusperiaatteista on se, että päättää kuinka paljon informaatio on läsnä sijoittamiseen liittyvässä päätöksenteossa. On tiedettävä se, onko aikaa seurata pörssikursseja ja markkinainformaatiota ja kuinka paljon näitä asioita seuraa. Esimerkiksi sellainen aktiivinen sijoittaminen jonka tavoitteena on ostaa ja myydä osakkeita juuri optimaaliseen hintaan kurssin nousujen aiheuttamien tuottojen toivossa, vaatii lähes jatkuvaa osakemarkkinoiden seurantaa. Passiivinen sijoittaminen pitkäaikaisten- ja osinkotuottojen toivossa, ei taas pakota seuraamaan markkinoiden kulkua niin tarkasti. Yleensä pitkän aikavälin sijoittajilla on tavoitteena sijoittaa säännöllisesti tietty summa esimerkiksi kuukausittain, joten osakekurssien heilahtelut eivät juuri vaikuta heidän päätöksensä tekköön. Sijoitusperiaatteissa on myös tiedostettava se, että osaako hankkia informaatiota oikeista lähteistä ja osaako ylipäätään käsitellä saamaansa informaatiota oikealla tavalla tuottoisasti. Lyhyellä aikavälillä sijoittavalle aktiiviselle sijoittajalle päivittäinen informaation seuraaminen ja sen ymmärtäminen on tärkeää. Passiiviselle sijoittajalle, kenellä on tavoitteena pitää ostamansa osakkeet esimerkiksi vähintään 10 vuotta, päivittäinen informaation saanti ei ole yhtä tärkeää. (Puttonen ja Repo 2011, 25.)

Passiivisessa sijoitusstrategiassa on tyypillistä keskittyä osinkoa jakaviin yhtiöihin, omistaa kyseisten yhtiöiden osakkeet mahdollisimman pitkään ja tavoitella tasaista osinkotuottoa. Tällaisen passiivisen osakesäästäjän eduksi koituu se, että säännöllisellä osakkeiden ostamisella ollaan mukana sekä kurssien nousuissa, että laskuissa. Näin pystytään hajauttamaan ajoituksen tuottamaa riskiä osakekaupankäynnissä. Vaikka välillä ostaisi osaketta sen kurssin ollessa korkealla, niin osakkeen keskihinta kuitenkin pitkässä juoksussa tasaantuu, koska osakkeita ostetaan myös silloin kun kurssit ovat

alhaalla. Yksi tärkeistä sijoitusperiaatteista onkin päättää, haluaako sijoittaa pitkällä aikavälillä osakkeisiin säännöllisesti säästämällä vai onko tavoitteena saada osakesijoittamisella lyhyellä aika välillä tuottoja ja kassavirtaa. (Puttonen ja Repo 2011, 21; Saario 2016, 74–75.)

2.4 Tunnuslukuja

P/E-luku on yksi yleinen osakkeen arvostamista kuvaava luku ja se lasketaan siten että jaetaan osakkeen hinta yhtiön osakekohtaisella tuloksella. Lyhyesti kuvattuna P/E-luku kertoo sen, kuinka monta vuotta yhtiöllä kestää tehdä arvonsa verran tulosta. Esimerkiksi jos P/E-luku on 10, niin yhtiöllä kestää 10 vuotta tehdä voittoa tämänhetkisen pörssikurssinsa verran. Matala P/E-luku kertoo, että osakkeen kurssi on alhaalla suhteessa tämän tuottamaan tulokseen ja osake on siten aliarvostettu. Matalaan P/E-lukuun voi olla useita syitä, jotka vaikuttavat osakkeen arvostukseen. Näitä syitä voivat olla esimerkiksi yleinen pörssin suhdannetilanne tai se että yhtiön tuloksen ei odoteta kasvavan. Korkea P/E-luku kertoo, että osake on arvostettu ja sijoittajat ovat valmiita maksamaan osakkeesta paljon suhteessa yhtiön tällä hetkellä tuottamaan tulokseen. (Saario 2016, 110–113; Sijoittaja.fi 2020a.)

P/B-luku mittaa osakkeen arvoa suhteessa yhtiön taseen omaan pääomaan. P/B-luvussa P tarkoittaa osakkeen arvoa ja se tulee sanasta "Price". B taas tarkoittaa yhtiön kirjanpitoarvo ja se tulee termistä "book value". P/B-luku lasketaan yleensä siten, että ensin yhtiön omapääoma jaetaan kaikilla liikkeille lasketuilla osakkeilla, jotta saadaan osakekohtainen pääoma. Tämän jälkeen tätä luku verrataan osakkeen arvoon jakamalla osakkeen arvo tällä osakekohtaisella pääomalla. Alhainen P/B-luku kertoo yleensä aliarvostetusta yhtiöstä ja vastaavasti korkea P/B-luku arvostetusta yhtiöstä. Asia ei kuitenkaan ole aina näin mustavalkoinen ja on syytä tutustua yhtiöön, jotta saadaan selville miksi P/B-luku on esimerkiksi niin korkea kuin on. Yhtiön alhainen oma pääoma voi johtua siitä, että yhtiön tase voi muodostua niin että otetaan paljon velkaa, jolla kasvatetaan yhtiötä ja oman pääoman rooli pidetään vähäisenä. (Almatalent 2020b; Inderes 2017b.)

Osinkotuottoprosentti antaa sijoittajalle tietoa siitä, kuinka suurta osinkoa yhtiö maksaa suhteessa osakekurssiin ja sen lasketaan helpoiten siten, että jaetaan osinko osakekurssilla ja kerrotaan se sitten sadalla, jotta saadaan prosenttiluku. Osinko on käsitteenä sellainen, että sen arvo vaihtelee, mutta osinkotuottoprosenttia laskettaessa käytetään yleensä viimeksi maksettua osinkoa tai yhtiön osingonmaksusuunnitelmassa ilmoitettua osinkoa, jos se on jo julkistettu. Osakekurssin arvona käytetään yhtiön osakkeen tämänhetkistä arvoa. Osinkotuottoprosentti on hyvin oleellinen tunnusluku sijoittajalle, jos sitä osaa oikein tulkita. Matala osinkotuotto voi kertoa yrityksen heikosta tuloksesta ja korkea taas luonnollisesti siitä, että yritys tekee voittoa ja päättää käyttää isomman osan voittovoistaan osinkojen maksuun. (Almatalent 2020a; Sijoittaja.fi 2020a.)

2.5 Riskitekijät

Pörssiosakkeisiin sijoittamisessa riskin aiheuttaa osakkeen arvon muutos ja sen vaihtelu eli volatiliiteetti. Volatiliiteetti on ylinen luku pörssiosakkeen riskiä kartoittaessa ja korkean volatiliiteetin osakkeissa on mahdollisuus korkeille tuotoille, sekä tietysti suurille tappioille. Volatiliiteetti kuvaa pörssi-osakkeen arvon heilahtelua tietyllä aikavälillä, se ilmoitetaan prosentteina ja "laskennallisesti volatili-

teetti on tuottojen keskihajonta eli varianssin neliöjuuri” (Puttonen ja Repo 2011, 85). Korkean volatiliiteetin osakkeet ovat potentiaalisia korkeiden tuottojen osakkeita, mutta sijoittamisessa korkeat tuotot ovat vahvasti yhteydessä korkeaan riskiin, joten volatiliiteetti on yleisesti käytetty osakkeen riskiä kuvaava tunnusluku. Pörssiosakkeen volatiliiteetin ollessa esimerkiksi 10 prosenttia, osakkeen arvo tulee vaihtelevaan vuositasolla suurella todennäköisyydellä sellaisella välillä, joka on 10 prosenttia alaspäin tai ylöspäin nykyisestä hinnastaan. Volatiliiteetti on siitä kritisoitu tunnusluku, että siihen vaikuttaa paljon sekin, kuinka paljon osakkeella käydään kauppaa. Jos osakkeella käydään vähän kauppaa, niin sen arvokaan ei paljoa vaihtelee. Volatiliiteettia tulkittaessa on aina syytä perehtyä myös itse yritykseen, jotta tiedetään mistä esimerkiksi korkea volatiliiteetti voi johtua. Jotkut yritykset ovat esimerkiksi suhdanneherkkiä, joten näiden yritysten osakkeen arvon vaihtelu on yhteydessä yleiseen tilanteeseen markkinoilla. (Salkunrakentaja 2017c; Puttonen ja Repo 2011, 85; Saario 2016, 89–90; Sijoitustieto 2018b.)

Volatiliiteetin lisäksi toinen yleisesti käytetty osakkeen arvonmuutosta mittaava luku on beta-luku. Beta-luku antaa osakkeesta tietoa, kuinka osakkeen volatiliiteetti on yhteydessä koko markkinoiden osakekurssien vaihteluun. Markkinoita kuvaa jokin tietty pörssi-indeksi ja beta-luku kuvaa herkkyyttä suhteessa tämän kyseisen indeksin muutokseen. Jos osakkeen beta luku on 1,2 niin pörssi-indeksin kasvaessa 10 prosenttia, tämän kyseisen osakkeen arvo kasvaa 12 prosenttia. Vastaavasti jos pörssi-indeksi laskee 10 prosenttia, niin tämän osakkeen arvo laskee 12 prosenttia. Beta-luku onkin hyvin samankaltainen osakkeen arvon vaihtelua kuvaava luku kuin volatiliiteetti, mutta volatiliiteetissa painopisteenä vertailussa on osakkeen oma historiallinen kurssi. Beta-luku taas kuvaa paremmin sitä, miten muutos herkkä osakkeen arvo on suhteessa indeksiin ja suhdanteisiin. Korkean arvon vaihtelun omaavat osakkeet ovat potentiaalisia korkean tuoton sijoituskohteita, joten beta- ja volatiliiteettilukujen avulla tällaisia osakkeita voi metsästä. Korkeat tuotot kulkevat kuitenkin käsi kädessä korkean riskitason kanssa ja nämä tunnusluvut kuvaavatkin hyvin myös riskipitoisia sijoituskohteita. Korkean beta-luvun osakkeita kannattaakin tankata sijoitussalkkuun mieluiten silloin, kun pörssin pääsuuntaus on nouseva, koska silloin korkean beta-luvun omaavat osakkeet ovat tunnetusti herkkiä kasvattamaan arvoaan. (Aktia 2020; Saario 2016, 89.)

Mikä sitten aiheuttaa pörssiosakkeiden hinnan heilahtelua eli sijoituskohteen riskin, niin siihen on lukuisia syitä, eikä siihen ole ikinä yhtä tiettyä tekijää. Yksi yleisimmistä ja tunnetuimmista riskeistä on markkinariski. Markkinariski on osakekurssien yleisen suunnan aiheuttama riski. Kun osakemarkkinoilla on voimakas laskusuhdanne, syystä tai toisesta, niin menestyneimmänkään yrityksen on vaikea välttää osakkeensa arvon laskulta. Sama kaava pätee toiseenkin suuntaan, eli kovassa noususuhdanteessa heikommatkin yritykset kasvattavat helposti arvoaan, jopa täysin perusteettomasti ja osakkeista voi tulla yliarvostettuja. Osakekurssien yleiseen laskuun vaikuttaa lukuisat tekijät, joista yleisempiä ovat korkotason nousu, pörssi-yhtiöiden yleinen heikohko taloudellinen suoriutuminen ja poliittiset asiat kuten presidentinvaalit. Myös maailmanlaajuiset pandemiat voivat aiheuttaa yleisten kurssitasojen rajua heilahtelua, kuten esimerkiksi vuonna 2020 puhjennut maailmanlaajuinen koronaviruspandemia. Kauppalehden mukaan markkinat olivat lokakuussa laskussa Yhdysvaltain presidentinvaalien, sekä koronaviruksen aiheuttamien epävarmuuksien takia (Kauppalehti 2020d). Yleisten korkotasojen nousu aiheuttaa myös osaltaan osakemarkkinoiden laskusuhdannetta. Suurimpien

keskuspankkien nostaessa korkotasoja, esimerkiksi inflaation estämiseksi, myös markkinoilla tapahtuu. Yleensä korkotasojen nousu vaikuttaa osakemarkkinoiden yleiseen trendiin laskevasti. Tämä johtuu siitä syystä, että korkotasojen nousu osaltaan vähentää rahan liikennettä markkinoille, mikä taas luonnollisesti aiheuttaa negatiivisia näkymiä yritysten taloudessa. (Kauppalehti 2020d; Saario 2016, 80–81; Viisas Raha 2019.)

Poliittiset tapahtumat, kuten Yhdysvaltain presidentinvaalit vuonna 2020, vaikuttavat vahvasti markkinoihin. Millaisia vaikutuksia vaalit sitten vaalit sitten aiheuttavat, niin täsmällistä vastausta on vaikea ennustaa, mutta erilaiset analyttikot spekuloiivat erilaisilla vaihtoehdoilla. Ennen vaalien ratkaisemista Op:n pääanalyttikko analysoi, että Donald Trumpin voitto Joe Bidenistä Yhdysvaltain presidentinvaaleissa poistaisi markkinoilta epävarmuutta ja toisi sitä kautta markkinoille vakautta. Uskottiin, että vaalien päättyessä Bidenin voittoon, vaalitulokset saatettaisiin riitauttaa. Vaalituloksen riitauttaminen taas lisäisi markkinoiden epävarmuutta. Presidenttiehdokkaiden vaalilupaukset vaikuttavat myös varmasti markkinoihin. Miten presidentinvaalien tulos sitten vaikuttaisi erilaisten toimialojen markkinoihin, riippuisi paljon siitä, että kumpi ehdokas vaaleissa presidentiksi pääsee. Trump toimii erityisesti suurituloisten ja yritysten veronkevennyksen puolesta, etenkin teknologiayritysten uskotaan hyötävän tästä. Analyttikoiden mukaan Trumpin voitto olisi lyhyellä aikavälillä positiivinen tekijä etenkin Yhdysvaltain markkinoille. Globaaleille markkinoille sitä ei pidettäisi niin hyvänä asiana esimerkiksi siitä syystä, että kauppasodat jatkuisivat mahdollisesti samaan tapaan kuin ennenkin. Analyttikoiden mukaan Joe Bidenin voitto Yhdysvaltain presidentinvaaleissa tekisi hyvää koko markkinoille etenkin pidemmällä aikavälillä. Biden myös ajaa asiaa tiukemman ilmastopolitiikan puolesta, joten etenkin biotalouden eli uusiutuvan energian yritysmaailma tulisi hyötymään Bidenin voitosta. Bidenin voiton uskottaisiin vaikuttavan positiivisesti muihinkin markkinoihin, kuin pelkästään Yhdysvaltain markkinoihin, koska Bidenin ulkopoliittinen linja olisi erilainen kuin Trumpilla. Loppujen lopuksi analyttikot uskovat, että Yhdysvaltain presidentinvaalien lopputuloksen ollessa mikä tahansa, niin vaikutus markkinoilla näkyy isosti etenkin lyhyellä aikavälillä, mutta vaikutus ei ole niin suuri pitkällä aikavälillä. (Kauppalehti 2020b; Kauppalehti 2020c.)

Markkinariskin lisäksi pörssiosakkeisiin sijoitettaessa toinen pääriski on yritysrisi. Yritysrisi on osaltaan iso tekijä osakkeen arvon laskussa ja yritysrisi on siis yrityksen menestyksen epävarmuudesta johtuva tekijä. Yksittäisen yhtiön tulevaisuuden epävarmuuteen vaikuttaa lukuisat tekijät, oikeastaan kaikki tekijät mitä nyt voi kuvitella olevan riskejä yrityksen menestymisessä. Aiemmin mainitut markkinariskin aiheuttavat tekijät kuten poliittiset tapahtumat ja vaikka maailmanlaajuiset pandemiat varmasti vaikuttavat ainakin epäsuorasti tiettyihin yrityksiin. Voidaan ajatella, että vuoden 2020 koronaviruspandemia ei tee hyvää erityisesti ravintola- ja palvelualan yrityksille tiukkojen ihmisten liikkuvuuden rajoitusten vuoksi. Säännöllisen lentoliikenteen toimialalla koronaviruspandemian aiheuttamat matkustusrajoitukset vaikuttavat suoraan lentoyhtiöiden liikevaihtoon negatiivisesti. Esimerkiksi suomalainen lentoyhtiö Finnair teki vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä tappiota 167 miljoonaa euroa. Monissa ennusteissa uskotaan, että iso osa lentoyhtiöistä ei tule selviämään koronaviruspandemian yli. Suoraan yhtiöstä johtuvia yritysrisiä aiheuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi yhtiön huono talous ja operatiivisen toiminnan päätöksenteko. Yhtiön sisäisen toiminnan ja teknologian puutteellisuus aiheuttavat yritykselle luonnollisesti ongelmia. Huonot päätökset johtavat pitkällä aika välillä

huonoihin tuloksiin. Suurin osa pörssistä poistuneista yhtiöistä ovat olleet pieniä perhejohtoisia yhtiöitä, jotka ovat sittemmin sulautuneet toiseen yhtiöön tai ajautuneet konkurssiin. Yleensä nämä yritykset ovat uusia yrityksiä, jotka ovat pysyneet pörssissä enimmillään noin viisi vuotta, suuryhtiöt taas harvoin ajautuvat pois pörssistä yritysrisikin vuoksi. Kaikki pörssiyhtiöt eivät siis ole kannattavia sijoituskohteita, yritysrisikiä voi kuitenkin tiedustella etukäteen ottamalla selvää yrityksen toiminnasta ja taloudesta. Vakavaraiset kasvuyhtiöt, jotka omaavat korkean pääoman tuoton, tuottavat arvoa myös osakkeen omistajille osinkojen muodossa. Velkaantunut yhtiö, jonka velkaantumisaste on korkea, omaa luonnollisesti korkeamman yritysrisikin. Etenkin pienet yhtiöt, joilla on paljon velkaa, ovat heikkoja vastoinkäymisille ja talouden laskusuhdanteille. (Kauppalehti 2020g; Saario 2016, 87–88.)

Miten sijoittamiseen liittyviä riskejä sitten voidaan hallita, niin pörssiosakkeisiin sijoitettaessa parhaaksi todettu keino on sijoitusten hajauttaminen. Sijoituksiaan voi hajauttaa monella eri tavalla, esimerkiksi hajauttamalla sijoitukset eri osakkeisiin, maantieteellisesti, toimialakohtaisesti ja ajallisesti. Sijoitusten hajauttamisella eri yritysten osakkeisiin voidaan minimoida yritysrisikiä, kun sijoitukset ovat jakautuneet moneen eri yritykseen, niin yhden yhtiön osakkeen arvon pudotus ei vielä kaada sijoittajan taloutta lopullisesti. Hajauttamisessa tavoitteena on se, että osakesalkun eri osakkeiden kurssikehitys on mahdollisimman vähän yhteydessä toisiinsa. Tästä syystä sijoitusten hajauttaminen eri toimialojen yhtiöiden osakkeisiin kannattaa, koska tietyt toimialat ovat herkkiä tietyille muutoksille. Esimerkiksi vuoden 2020 koronaviruspandemia on ajanut lentoyhtiöt ahdinkoon, joten tänä aikana olisi suuri riski olla sijoitukset keskitettyinä säännöllisen lentoliikenteen toimialan osakkeisiin. Maantieteellistä hajautusta ei pidetä nykyään niin tärkeänä, koska loppujen lopuksi maailman osakemarkkinat seuraavat vahvasti toisiaan Yhdysvaltain New Yorkin pörssin toimiessa suunnan näyttäjänä. Sijoitusten ajallinen hajauttaminen on sitä, että ei osta isoa määrää osakkeita kerralla ja jätä asiaa siihen, vaan ostaa osakkeita säännöllisesti. Esimerkiksi tietyn määrän sijoittaminen kuukausittain pörssiosakkeisiin on järkevää, koska silloin ollaan mukana sekä kurssien nousuissa, että laskuissa. Pitkällä aikavälillä tällainen sijoitusstrategia kantaa hedelmää, koska osakkeen keskihinta on yleensä kohtuullinen. Varojen allokointi eli sijoittamien eri sijoitustuotteisiin on myös yksi keino hallita riskejä. Tällä tarkoitetaan sitä, että sijoitetaan varoja muihinkin sijoitustuotteisiin, kuin pörssiosakkeisiin, kuten esimerkiksi korkotuotteisiin, kiinteistöihin ja metsään. Täytyy muistaa, että vaikka hajauttamisella alennetaan sijoittamisen riskiä, niin myös mahdolliset tuotto-odotukset eivät ole niin korkeat. Osakemarkkinoilla riski ja tuotto kulkevat käsi kädessä. Tietoinen riskinotto kannattaa, mutta tyhmiä riskien ottaminen ei kanna pitkälle osakemarkkinoilla. Hajauttamisella ei voida myöskään juuri pienentää systemaattista riskiä eli markkinariskiä, mutta markkinariskiltä voi välttyä olemalla kokonaan pois markkinoilta. On aikoja, jolloin ei kannata omistaa osakkeita, mutta silloin ei ole myöskään mahdollista tehdä tuottojakaan. Muita riskejä, joita on vaikea pienentää, ovat esimerkiksi valuuttariski, inflaatoriski ja luottoriski. Valuuttariski on sitä, että eri maiden pörssiosakkeisiin sijoitettaessa eri valuuttojen arvojen muutokset vaikuttavat myös näiden sijoitusten arvoihin. Voi olla, että sijoituksen arvo ei olekaan enää niin korkea myyntihetkellä, kuin ostohetkellä. Inflaatoriski liittyy siihen, että rahan ostovoima heikkenee, kun hinnat vastaavasti nousevat ja rahan arvo laskee. Luottoriski on taas harvinaisempi sijoittamiseen riski. Luottoriski voi aiheutua esimerkiksi velkakirjoihin sijoitettaessa siten, että vastapuolella, eli velanottajalla ei olekaan varaa maksaa sijoituksen arvoa takaisin silloin kuin pitäisi. (Salkunrakentaja 2015; Saario 2016, 85–87; Viisas Raha 2019.)

2.6 Muita piensijoittajien suosimia sijoituslajeja

Pörssiosakkeisiin sijoittamisen lisäksi on todella paljon muitakin suoria sijoituskohteita, esimerkiksi kiinteistöt ja metsä. Tällöin sijoittaja omistaa käytännössä kiinteää omaisuutta ja mahdolliset tuotot tulevat suoraan sijoittajalle itselleen ilman välikäsiä. Myös sijoitusten riski on kohdistunut kyseiseen sijoitustuotteeseen ja välillisiä riskitekijöitä ei ole. Tässä opinnäytetyössä keskitymme kuitenkin yleisimpiin piensijoittajien suosimiin sijoituslajeihin pörssiosakkeisiin sijoittamisen lisäksi, joita ovat erilaiset rahastot ja pörssinoteeratut rahastot eli ETF:t.

Rahastot ovat rahastoyhtiöiden, kuten pankkien sijoittajille tarjoamia valmiita tuotteita, jotka sijoittavat tietyn ennalta sovittun sijoitusstrategian ja riskitason mukaan. Rahaston varat kootaan useilta kyseiseen rahastoon sijoittaneilta toimijoilta. Rahaston varat sijoitetaan useisiin arvopapereihin, joten sijoitukseen tulee siten hajautusta. Sijoittaja saa rahastosta sijoittamallaan summalla tietyn osuuden ja on oikeutettu rahaston tuottamiin voittoihin sen verran mitä hänen omistamansa osuus oikeuttaa. Rahastosijoittaminen on yhä yleisempi piensijoittajan ensimmäinen sijoituskohde, vaikka rahastosijoittamisessa syntyy lisäkuluja verrattuna suoraan osakesijoittamiseen. Rahastot kuitenkin sopivat sijoitusmuotona sellaisille sijoittajille, joilla ei ole aikaa seurata pörssikursseja tai sijoittamiseen liittyvää osaamista. Rahastoyhtiöiden toiminnasta on tiukasti laissa säädetty. Sijoitusrahastolain mukaan rahastoyhtiöiden on hajautettava rahastojensa varat, eikä varoja voida täten keskittää esimerkiksi yhteen tiettyyn yritykseen. Rahastoyhtiöiden toimintaa valvotaan Finanssivalvonnan toimesta. Rahastoyhtiöllä pitää olla luotettavasti muodostettu hallinto ja toiminnan taloudelliset ominaisuudet täytyy olla riittävät toiminnan ylläpitämiseksi. Rahastoja tarjoavilla rahastoyhtiöillä on yleensä tarjolla useita erilaisia rahastoja, joista yleisimpiä ovat osake-, korko- ja yhdistelmärahastot. (Finanssivalvonta 2018; Puttonen ja Repo 2011, 53; Sijoitusrahastolaki 213/2019, luku 13, § 1.)

Osakerahastot ovat rahastosijoittamisen muodoista yleiseltä olemukseltaan korkeariskisimmistä päästä, joskin rahastojen sijoitusstrategiaan kuuluu yleensä hajauttaminen, joten riski ei todellisuudessa nouse kestävämmän suureksi. Joka tapauksessa osakerahastoja markkinoidaan yleensä korkean riskin, mutta myös korkean tuoton rahastoina. Osakerahastoille on tyypillistä, että rahastosuuden arvo voi heilahdella suuresti, koska osakerahastot sijoittavat nimensä mukaisesti osakkeisiin. Pörssiosakkeiden arvovaihtelu voi olla tunnetusti suurtakin lyhyen aikavälin sisällä. Siksi Osakerahastoihin sijoitettaessa on tyypillistä, että sijoittaminen on säästämisen tyyppistä pitkäjänteistä sijoittamista, joka tapahtuu esimerkiksi ostamalla tietyn määrän rahastoa kuukausittain. Osakerahastoja on lukuisia erilaisia, esimerkiksi tietylle maantieteelliselle alueelle tai tietyn toimialan mukaan sijoittavat rahastot. Rahaston rahastoesitteestä käy ilmi edellä mainittujen asioiden lisäksi muitakin tietoja, joita ovat esimerkiksi rahaston sijoituspolitiikka, tavoitteet, riskiprofiili ja kohderyhmä jolle rahasto on suunnattu. Tuottotavoite on määritelty osakerahastoissa yleensä jonkun pörssiin liittyvän indeksin mukaisesti. Indeksi on osakkeiden arvovaihtelua mittaava käyrä ja indeksejä on lukuisia erilaisia. Yhteen indeksiin voidaan sisällyttää esimerkiksi vain yhden tietyn toimialan osakkeet tai sitten vaikka koko Helsingin pörssin osakkeet. Indeksien osakkeet ovat yleensä painotettuja osakkeiden markkina-arvon perusteella siten, että suuremmat yhtiöt saavat suuremman painoarvon indeksissä, kuin pienemmät yhtiöt. Osakerahastoissa sitten painotetaan osakkeita samalla tavalla, että rahaston tuotto seuraa jotain tiettyä indeksiä tai rahaston mukaan jopa pyrkii voittamaan indeksin, eli tuottamaan enemmän kuin mitä indeksin arvo on kehittynyt. Todellisuudessa pitkässä juoksussa rahastot

tulevat suurella todennäköisyydellä häviämään indeksille. Taitava piensijoittaja voi suoralla osakesijoittamisella lyödä indeksin ja päästä parempiin tuottoihin kuin indeksia seuraava rahasto, varsinkin kun otetaan huomioon, että rahaston arvoa syö rahaston aiheuttamat ylimääräiset kustannukset. (Fine 2020; Inderes 2017a; Puttonen ja Repo 2011, 66–69.)

Korkorahastot eli lyhyen- ja pitkän koron rahastot ovat rahastoja, jotka sijoittavat erilaisiin korkoinstrumentteihin. Korkorahastoissa riskitaso on yleensä matala ja ne sopivat sellaiselle sijoittajalle, joka kaihtaa riskiä. Korkorahaston mahdolliset tuotot eivät myöskään ole niin suuret verrattuna esimerkiksi osakerahastoon. Korkorahastoja on kahdenlaisia, joista lyhyen koron rahastot sijoittavat rahamarkkinoille alle vuoden pituisiin korkosijoituksiin. Tällaisia lyhyen koron sijoituksia ovat esimerkiksi yritysten liikkeelle laskemat joukkovelkakirjalainat tai muut alle vuoden kestävät korkoinstrumentit. Lyhyen koron rahastojen etu on siinä, että ne seuraavat markkinakorkoa, sekä ne eivät ole niin riippuvaisia yleisten markkinakorkojen muutoksista, joten ne ovat melko matala riskisiä sijoituskohteita. Lyhyen koron rahastojen heikkoutena voidaan katsoa sitä, että niiden tuotto-odotukset eivät mahdollisesti ole niin suuret. Pitkän koron rahastot sijoittavat nimensä mukaisesti instrumentteihin, joissa sijoitusaika on pitkä. Tällaisia yli vuoden kestävästä laina-ajan sijoituksia ovat esimerkiksi valtioiden liikkeelle laskemat joukkovelkakirjat. Pitkän koron rahastoissa tuotto-odotukset nousevat yleensä suuremmiksi kuin lyhyen koron rahastoissa. Pitkän koron rahastot ovat kuitenkin herkempiä reagoimaan markkinakorkojen muutoksille, joten riskit ovat myös suuremmat kuin lyhyen koron rahastoissa. (Fine 2020; Puttonen ja Repo 2011, 65–66.)

Rahastoyhtiöt tarjoavat sijoittajille myös yhdistelmärahastoja, jotka ovat osake- ja korkorahastojen yhdistelmiä. Nimensä mukaisesti yhdistelmärahasto sijoittaa sekä suoriin osakesijoituksiin, että erilaisiin korkoinstrumentteihin. Yhdistelmärahaston riskitaso painottuu korkeariskisemmän osakerahaston ja matalariskisemmän korkorahaston välimaastoon. Luonnollisesti yhdistelmärahastoon sijoittava ottaa tietoisesti enemmän riskiä kuin korkorahastoon sijoittava, mutta tuotto-odotukset ovat tässä tapauksessa myöskin hieman suuremmat. Yhdistelmärahaston hajauttaminen osakkeiden ja korkoinstrumenttien kesken on salkunhoitajan käsissä. Eri arvopapereiden painottamista muunnellaan sitten markkinatilanteen mukaan, mutta sijoittaja voi kuitenkin itse valita rahaston sen mukaan millaista riskiä hän on valmis hyväksymään. Korkeamman riskin yhdistelmä rahastossa osakkeiden painoarvo on suurempi ja vastaavasti korkoinstrumenttien painottamisella pienennetään rahaston riskiä. (Fine 2020; Puttonen ja Repo 2011, 70.)

ETF-rahasto eli Exchange Traded Fund-rahastot ovat pörssissä noteerattuja rahastoja, joilla voidaan käydä kauppaa pörssissä samalla tavalla kuin pörssiosakkeilla. ETF-rahasto kaupankäyntiin ei tarvitse rahastoyhtiön apua, vaan riittää, että omaa sijoitussalkun. Sijoitussalkkuun voi ostaa ETF-rahastoa, niin kuin mitä tahansa pörssiosaketta. ETF-rahastojen idea perustuu siihen, että ne ovat kustannustehokkaampia, kuin perinteiset rahastot. Perinteisessä rahastossa kuluja aiheuttaa usein aktiivinen salkunhoito, mutta ETF-rahaston hoito on passiivista, joten ylimääräisiä kuluja ei synny. Mikä sitten mahdollistaa passiivisen salkun hoidon, on se, että ETF-rahastot lähestulkoon aina seuraavat itsestään jotain tiettyä indeksia. Indeksiin voi sisältyä esimerkiksi jonkun tietyn toimialan osakkeita tai vaikka jonkun tietyn maantieteellisen alueen osakkeita. ETF-rahastojen hinta elää koko ajan pörssin aukioloaikoina, samalla tavalla kuin pörssiosakkeidenkin hinta. ETF-rahastot ovat todella

suositeltuja sellaiselle sijoittajalle, joka haluaa ostaa rahastoa mahdollisimman pienillä kuluilla ja pienillä riskeillä. ETF-rahastoa ostettaessa saadaan todella laajaa hajautusta, joten yrityskohtainen riski on minimaalinen, mutta markkinariski on toki aina olemassa. (Sijoittaja.fi 2020b; Sijoitustieto 2018a.)

3 PIENSIJOITTAJA

Piensijoittavaa koskevassa luvussa määritellään piensijoittajan käsitettä. Tässä luvussa avataan siis, kuka on niin sanottu piensijoittaja ja millaisia erilaisia sijoittajatyyppejä on olemassa. Sijoituskirjallisuudessa ja muissa lähteissä sijoittajat ovat jaoteltu karkeasti erilaisiin sijoitustyyppisiin erilaisten sijoitusperiaatteiden kautta. Tässä opinnäytetyössä tutustumme passiiviseen ja aktiiviseen sijoittajatyyppeihin. Luvun lopussa on ikään kuin listattu yleisimpiä piensijoittajan tekemiä virheitä.

3.1 Piensijoittajan määritelmä

Piensijoittaja sijoittaa pienellä alkupääomalla, eikä sijoitussalkku ole kasvanut niin suureksi, että sen aiheuttamilla tuotoilla elättäisi itsensä. Osakevälittäjä Nordnetin mukaan suomalaisen piensijoittajan osakesalkun koko on keskimäärin 25 000 euroa (Hämäläinen 2017). Piensijoittaja on siis normaali työssä käyvä ihminen tai eläkeläinen, joka on sijoittanut ylimääräistä varallisuuttaan erilaisiin sijoituskohteisiin, sekä säästämisen, että mahdollisten lisätulojenkin toivossa. Todellisuudessa varallisuuden kartuttaminen sijoittamalla pienellä pääomalla vaatii todella vahvaa tietämystä sijoittamisesta, sekä vähän onneakin. Aloittelevan piensijoittajan ei kannata hajauttaa varallisuuttaan liikaa, jos tavoitteena on korkeat tuotot. Varallisuuden laajempi hajauttaminen arvopapereihin on oikeasti kannattavaa, kun sijoitettavat summat ovat jopa kymmeniä tuhansia euroja. Joka kerta yhtä tiettyä pörssiosaketta ostettaessa kaupankäynti kulut ovat piensijoittajalle suhteellisen suuret ja ne syövät nopeasti todellista tuottoa, jos tuottoa on tullakseen. Tarkkaan mietitty sijoituskohteisiin varallisuuden keskittäminen voi poikia varallisuuden kasvua pienelläkin pääomalla. Piensijoittajan sijoittaessa muutamilla tuhansilla euroilla arvopapereihin, hajauttamisen hyöty häviää melko nopeasti. Suorien arvopaperiostojen kulut ovat suhteellisesti suuremmat piensijoittajalle, kuin sijoittajalle, joka sijoittaa paljon suurempaa varallisuutta, joten hajauttamisen hyöty on pieni. Mahdollisia kuluja piensijoittajalle ovat esimerkiksi arvopaperien välitysmaksut ja osakesalkun hallinnointikulut. Suoriin korkopapereihin sijoitettaessa sijoitettavien summien on oltava kymmeniä-, jopa satojatuhansia euroja. Piensijoittajan onkin järkevämpää sijoittaa suoriin osakkeisiin, rahastoihin, tai vaikka ETF-rahastoihin, joilla pääsee osallistumaan myös korkopapereihin. Tässä opinnäytetyössä sijoittajat on jaettu karkeasti kahteen pääryhmään. Ryhmät ovat pitkäaikaista trendiä noudattavat, passiiviset sijoittajat ”investors” ja keskipitkää trendiä noudattavat aktiiviset sijoittajat eli ”traders” sijoittajat. On olemassa myös sijoittajatyyppejä, jotka sijoittavat lyhyen trendin mukaan eli ”speculators” sijoittajat ja päivittäin kaupaa käyvät ”day traders”. Tällaiset sijoittajatyypit ovat harvinaisempia, eikä piensijoittajien edes kannata pienellä varallisuudellaan tehdä tämän tyyppistä sijoittamista, koska tällainen lyhytaikainen sijoittaminen on lähinnä pelaamista pörssiosakkeilla ja todella riskialtista. (Puttonen ja Repo 2011, 19, 26; Saario 2016, 72–73.)

3.2 Passiivinen sijoittaja

”Perinteisesti suomalaiset välttävät taloudellista epävarmuutta” (Saario 2016, 59). Luultavasti suurin osa piensijoittajista on passiivisia sijoittajia. Passiiviselle sijoitusstrategialle on tyypillistä, että riskitaso pidetään matalana ja varallisuus on hajautettuna. Sijoittaminen on säästämisen tyyppistä sijoittamista, esimerkiksi tietty summa kuukausittain sijoituksiin säästämällä. Näin saadaan sijoitettavalle varallisuudelle myös ajallinen hajautus ja ajoittamiseen liittyvä riski minimoituu. Pörssiosakkeisiin

sijoitettaessa tällainen säännöllinen ostaminen on pitkäaikaiselle sijoittajalle oiva strategia saada ostettua valitsemansa yhtiön osakkeita silloin kun pörssikurssit ovat alhaalla, sekä korkealla. Näin saadaan osakkeen hinta kohtuulliseksi pitkässä juoksussa. Pitkäaikainen sijoittaja ei periaatteessa myy osakkeitaan ikinä tai myy ne todella pitkän ajan omistamisen jälkeen, esimerkiksi kymmenen vuoden omistamisen jälkeen. Passiivisen sijoittajan tavoitteena onkin enemmän säännölliset osinkotuotot sijoituksen tuotonlähteenä kuin osakkeen arvonnousu. Tällainen passiivinen sijoitustyyli sopii myös parhaiten piensijoittajalle, jolla ei ole aikaa tai osaamista seurata markkinoita tarpeeksi hyvin. Pitkäaikainen säästäminen osakkeisiin laajasti hajautettuna on kuitenkin melko matalariskinen sijoitusstrategia. Passiivinen sijoittaja voidaan nähdä myös epävarmuutta karttavana sijoittajana. Tavoitteena on hajauttaa sijoitukset siten, että sijoitussalkun arvo ei heilahtele niin paljon. Sijoitussalkkuun valikoidaan osakkeita, joiden volatilitteetti on suhteellisen matala, eli osakkeen hinnanvaihtelu ei ole suurta historialliseen kurssiinsa nähden. Passiivinen sijoitusstrategia kantaa yleensä markkinoiden laskusuhdanteiden ohi. Täytyy vain sietää sitä, että sijoitusten arvo voi käydä välillä todella alhaalla, mutta riski ei realisoidu, ennen kuin osakkeet myydään. Osakekurssit palaavat kyllä takaisin pitkällä aikavälillä. (Saario 2016, 74–75, 92, 96, 227; Sijoitustieto 2015.)

3.3 Aktiivinen sijoittaja

Keskipitkää trendiä noudattavat "traders" sijoittajat käyvät kauppaa pörssissä viikkojen tai kuukausien välein. Nämä aktiivista sijoitusstrategiaa noudattavat sijoittajat seuraavat aktiivisesti markkinoita ja pyrkivät löytämään osakkeita, joiden arvo tulee nousemaan merkittävästi lyhyellä aikavälillä. Tavoitteena onkin arvopaperien kurssinnousuista saatavat tuotot enemmän kuin säännölliset osinkotuotot. Tällainen aktiivinen sijoitusstrategia vaatii sitä, että on aikaa ja tietämystä markkinoista ja osaa tehdä oikeita ratkaisuja markkinainformaation perusteella, on esimerkiksi osattava ajoittaa ostot ja myynnit oikein. Lisäksi täytyy osata tunnistaa osakekurssien pääsuunnat ja siedettävä suurempaa riskiä, kuin passiivinen sijoittaja. Aktiivisessa sijoitusstrategiassa kaupankäyntikulut syövät mahdollisia tuottoja sen verran, että ostettujen arvopapereiden määrä pitää myös olla niin suuri, että niiden kurssinousun aiheuttamat tuotot ovat merkittävät ja tekevät aktiivisesta kaupankäynnistä kannattavaa. Aktiivinen sijoittaja on riskiä suosiva sijoittaja, eli hänelle on tärkeää korkeat tuotto-odotukset korkean riskin kustannuksella. Tyypillistä aktiiviselle sijoittajalle on keskittää varallisuuttaan sijoituksiin harkitusti ja tavoitella arvopaperin kurssinnousua lyhyellä aikavälillä. Aktiivista sijoitusstrategiaa noudattava sijoittaja on yleensä arvosijoittaja eli hän analysoi pörssiyhtiöitä todella tarkasti. Yhtiötä analysoidaan kaiken saatavilla olevan tiedon perusteella, mutta etenkin tunnuslukujen perusteella, kuten esimerkiksi P/E- ja P/B-luvun perusteella. Tavoitteena on löytää aliarvostettuja yhtiöitä, joiden kurssin uskotaan sitten nousevan lyhyellä aikavälillä tuottoisasti. Korkean volatilitteetin osakkeisiin sijoittamalla otetaan tietoisesti suurempaa riskiä, mutta tavoitteena onkin osakekurssin nopea muutos ja sitä kautta mahdolliset tuotot. Tällaisessa kaupankäynnissä ostojen ja myyntien ajoitus on elintärkeää. Vuoden 2020 koronakriisin aikana suuret määrät piensijoittajia ovat aktivoituneet ja tehneet suuriakin tuottoja koronaviruspandemian aiheuttamien markkinoiden heilahtelujen vuoksi. Ihmiset ovat olleet kotona ja heillä on ollut aikaa seurata aktiivisesti markkinoita ja tehdä aktiivista kaupankäyntiä. Kaupankäyntivolyymit ovat todistetusti kasvaneet huomattavasti ja suosituimmilla kaupankäyntialustoilla kaupankäynti on jopa kaksinkertaistunut. (CNBC 2020; Puttonen 2009, 68–69; Saario 2016, 25, 96, 226–227; Sijoitustieto 2015; Sijoittaja 2020c.)

3.4 Piensijoittajan yleisimpiä virheitä

Sijoittamisessa, niin kuin kaikessa tekemisessä tulee tehtyä virheitä. Piensijoittajan yleisimmät virheet ovat yksinkertaisia asioita, joita tehdään väärin tietämättömyyden vuoksi tai turhan tunteilun vuoksi. Monet näistä virheistä on vältettävissä tekemällä tarkka sijoitussuunnitelma, vaikka ammattilaisen avulla ja noudattamalla kurinalaisesti suunnitelmaa. LähiTapiolan tekemän tutkimuksen mukaan jopa 25 prosenttia suomalaisista kuitenkin poikkeaa joskus sijoitussuunnitelmastaan. Suunnitelmasta poikkeaminen on saattaa olla virhe, koska tällöin päätökset tehdään hetken mielijohteesta esimerkiksi uutisten perusteella. Uutisten aiheuttamien tunteiden perusteella tehdyt päätökset eivät välttämättä ole niitä tuottoisampia. Sijoitussuunnitelman kurinalaisella noudattamisella voidaan välttää ahneuden ja pelon aiheuttamilta päätöksiltä. Suunnitelmaa seuraamalla osataan ajoittaa ostot ja myynnit oikein, eikä siten esimerkiksi ahneuksissaan odotella kurssien vielä nousevan, kunnes on liian myöhäistä myydä. Osakkeille on järkevää päättää etukäteen hinnat, kuinka korkealle osakkeen kurssin täytyy nousta, että se myydään tai vastaavasti, kuinka alas osakkeen arvo saa laskea, että se on järkevää myydä. (Saario 2016, 67, 205, 208; Salkunrakentaja 2017a.)

Tutkimuksen mukaan piensijoittajalla ja suursijoittajalla on sijoitusosaamisessa ja -tietämyksessä eroja. Piensijoittajat toimivat hyvä uutisen aiheuttaman tunteen pohjalta, kun taas suursijoittaja osaa katsoa kauas kuullessaan hyviä uutisia pörssi-yhtiöstä. Suursijoittaja pitää osakkeen hyvien uutisten jälkeen, mutta piensijoittaja myy osakkeen saadessaan hyviä uutisia yhtiöstä ja osakkeen kurssin noustessa hetkellisesti. Vastaavasti huonojen uutisten tullessa piensijoittaja päättää ostaa osaketta saadessaan tätä halvalla. Suursijoittaja ei kuitenkaan luota tunteeseen, että nyt osaketta saa halvalla, vaan järkeilee, että tällä huonolla uutisella on kauaskantoisia vaikutuksia yhtiöön ja päättää myydä osakkeen. Tutkimuksen mukaan suursijoittajat pärjäsivätkin sijoitusten tuottojen osalta paremmin kuin piensijoittajat. Lopputuloksena huomattiin, että piensijoittajan yleisiä virheitä ovat omien kykyjen yliarvointi ja kärsivällisyyden puute. (Saario 2016, 208–209.)

4 SIIJOITUSKONSULTOINTI

Sijoituskonsultointia käsittelevässä luvussa avataan sijoituskonsultoinnin käsitettä ja erilaisia asioita, mitä kyseinen käsite pitää sisällään. Sijoituskonsultointi on itsessään todella laaja käsite, mutta tässä opinnäytetyössä on koottu tärkeimpiä asioita, mitä käsite voi sisältää. Tässä luvussa on avattu esimerkiksi sijoitusneuvontaa ja sijoitussuunnitelmaa, jotka ovat osa sijoituskonsultointia.

4.1 Sijoituskonsultointi käsitteenä

Konsultoida tarkoittaa suomen kielessä neuvojen kysymistä ja -antamista, sekä neuvottelemista. Tämän opinnäytetyön tavoitteena onkin selvittää, mistä piensijoittaja hakee neuvoa sijoittamiseen liittyviin kysymyksiin ja miten paljon sijoituskonsultointi vaikuttaa piensijoittajan päätöksen tekoon. Lisäksi tutkitaan sitä, miten hyödyllistä sijoituskonsultointi on piensijoittajalle. Opinnäytetyössä sijoituskonsultoinnin käsitteeseen on sisällytetty etenkin sijoitusneuvojan käyttö esimerkiksi sijoitussuunnitelman tekoa varten sijoitusuran alkutapaleella. Sijoituskonsultointi tulee oletettavasti piensijoittajalle eteen varsinkin rahastojen kaupankäyntiä varten. Monilla sijoittajilla salkunhoito on jopa kokonaan ulkoistettu sijoituspalveluyrityksen omaisuudenhoidajille. Piensijoittaja käyttää sijoituskonsultointia epäsuorasti etenkin analyytikoiden analyysijä seurattessa, esimerkiksi inderes.fi ja Kauppa-lehti. (Kielikello 2020.)

Piensijoittajalle sijoituskonsultointi voi tulla tarpeeseen monestakin syystä. Oletamus on, että monella piensijoittajalla ei ole kiinnostusta, riittävää osaamista tai yksinkertaisesti aikaa seurata markkinainformaatiota. Sijoittaminen on todella laaja-alainen kenttä, joka ei aukene kaikille heti ja virheitä sijoittamisessa tapahtuu kokeneimmillekin sijoittajille. Varsinkin sijoitusuran alussa sijoitusneuvojan konsultointi tai ihan kokonaan neuvojan kanssa tehty sijoitussuunnitelma voi olla kannattavaa. Turvallinen vaihtoehto aloittelevalle sijoittajalle on esimerkiksi rahastot, joiden valinnassa sijoitusneuvoja auttaa, näin välttämään turhan riskipitoisilta sijoituksilta.

Sijoitusneuvontaa, omaisuudenhoidtoa ja muita sijoittamiseen liittyviä palveluita tarjoavat Suomessa sijoituspalvelualan yritykset. Sijoituspalvelualan yritysten toimintaa on tiukasti säännelty Sijoituspalvelulaissa ja palveluiden tarjoamiseen tarvitsee toimiluvan. Palveluita saa luvanvaraisesti tarjota esimerkiksi erilaiset pankit, sijoituspalveluyritykset ja rahastoyhtiöt. Sijoituspalvelualan toimijoita valvotaan Finanssivalvonnan toimesta. Valvottavia asioita ovat esimerkiksi liiallinen riskinotto, niin että yhtiön vakavaraisuus olisi uhattuna. (Finanssivalvonta 2020.)

4.2 Sijoitusneuvonta

Sijoitusneuvontaa tarjoaa sijoituspalvelualan yritykset toimiluvan kanssa. Sijoitusneuvonta on nimensä mukaisesti neuvontaa sijoittamiseen liittyvissä kysymyksissä ja lähestulkoon jokaisesta pankista, saa tarvittaessa sijoitusneuvontaa. Sijoitusneuvonta tulee tarpeelliseksi ainakin sijoitusuran alkuvaiheella sellaiselle sijoittajalle, jolla ei ole välttämättä riittävää tietämystä aiheesta ja ei halua ottaa neuvoja muilta piensijoittajilta. Sijoitusneuvontaa tarjoavia palveluita ei sitä paitsi saa tarjota kuka tahansa, vaan se on luvanvaraista toimintaa, jota säädellään laissa. Finanssivalvonnan ohjeiden mukaan sijoitusneuvojan on selvitettävä asiakkaasta tarpeelliset tiedot ennen sijoitusneuvontaa. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi asiakkaan taloudellinen tilanne, tietämys sijoituskohteista ja asiakkaan

tavoitteet. Lähtötietojen lisäksi arvioidaan millainen riski ja sijoitustuotteet sopivat asiakkaalle. Jos sijoitusneuvonta käydään pankissa, niin todennäköisesti siinä samalla tehdään sopimus, avataan arvo-osuustili ja aloitetaan sijoittaminen. (Handelsbanken 2020; Rahastoori 2020.)

Kokemattomuudesta ja tietämättömyydestä huolimatta sijoittamiseen kannattaisi perehtyä myös itse ja ottaa sijoitusneuvonta sijoittamisen tueksi. Täytyy ottaa huomioon, että sijoitusneuvonta ei ole ilmaista, vaan sen tarkoituksena on loppujen lopuksi ajaa yrityksen etua ja tuoda yritykselle lisätuloja. Aina kannattaa selvittää, mitä sijoitusneuvonta maksaa ja etenkin rahastoihin sijoitettaessa on kysyttävä rahaston aiheuttamat lisäkulut. Rahaston lisäkulujen noustessa esimerkiksi yli yhden prosentin, tulisi selvittää mistä kulut syntyvät, koska rahaston lisäkulut syövät nopeasti mahdollisia tuottoja. Sijoitusneuvontaa tarjoavat yritykset sortuvat myös laiminlyönteihin, etenkin iältään vanhojen asiakkaiden kohdalla, esimerkiksi Kauppalehden mukaan yhtiöt ovat jättäneet selvittämättä riittäviä tietoja asiakkaasta ennen sijoitusneuvontaa. (Salkunrakentaja 2017b; Kauppalehti 2017.)

4.3 Sijoitussuunnitelma

Sijoitussuunnitelmassa käydään läpi sijoittajan periaatteet, tavoitteet, riskitasot ja muita sijoittamiseen liittyviä asioita. Yleisiä sijoitussuunnitelmassa selvitettäviä periaatteita ovat esimerkiksi päätös sijoitettavan varallisuuden suuruudesta, tuottotavoitteista ja millaisella aikajänteellä sijoittaminen tapahtuu, eli onko tarkoitus omistaa osakkeet pitkään vai käydä niillä kauppaa. Sijoittajan riskisietokyky on myös todella tärkeää selvittää sijoitussuunnitelmaa tehdessä, jotta vältetään turhalta stressiltä. Sijoittajalle on myös tehtävä selväksi, että sijoittamisessa tuotto- ja riski kävelevät käsi kädessä, eli pienemmällä riskillä tuotto-odotuksetkin vähenevät. Sijoitussuunnitelman tärkeyttä aloittelevalle sijoittajalle ei voi liikaa korostaa, varsinkin sijoitusneuvojan kanssa tehty sijoitussuunnitelma on todella hyödyllinen. Suomalaisista noin 28 prosentilla onkin sijoitussuunnitelma joko itse tai sijoitusneuvojan toimesta tehtynä. Sijoitussuunnitelmassa muodostettujen periaatteiden kurinalainen seuraaminen on tärkeää ja voi pelastaa monelta hätiköidyltä ratkaisulta. Yksittäisten uutisten perusteella tehdyt myynti- ja ostopäätökset harvoin ovat hyviä päätöksiä pitkällä tähtäimellä. Suosituksista huolimatta peräti 25 prosenttia piensijoittajista on joskus poikennut sijoitussuunnitelmastaan. (Kauppalehti 2020f; Salkunrakentaja 2017a.)

4.4 Omaisuudenhoitaja

Suuren sijoitusvarallisuuden omaavilla sijoittajilla on mahdollisuus ulkoistaa omaisuudenhoito lähes kokonaan. Esimerkiksi SEB, yksi suurimmista ruotsalaisista liikepankeista, tarjoaa valtakirjalla määritettyä omaisuuden hoitoa. Käytännössä asiakkaalla on siis mahdollisuus ulkoistaa sijoittamiseen liittyvät päätökset ja sijoitusvarallisuuden hoito kokonaan ammattimaiselle omaisuudenhoitajalle. Tämän kaltainen omaisuudenhoito on todella suuren sijoitusvarallisuuden omaavia sijoittajia varten. SEB tarjoaa myös toisenlaista omaisuudenhoitoa, joka on konsultoinnin tyyppistä, eli siinä sijoittaja konsultoi ammattilaisia sijoituspäätöksissään, mutta tekee lopulliset päätökset itse. SEB:n konsultoitavat palvelut ovat sellaisia sijoittajia varten, jotka omaavat yli miljoonan euron sijoitusvarallisuuden, kun suomalaisen sijoittajan osakesalkun koko on keskimäärin 25 000 euroa. Piensijoittajat kuitenkin

sijoittavat todella aktiivisesti sijoitusrahastoihin, mikä voidaan lukea omaisuudenhoidoksi joukkomuo-
dossa. Sijoitusrahastoissa käytännössä kerätään sijoitusvarallisuutta useilta piensijoittajilta, joita sit-
ten sijoitetaan ennalta sovitun mukaisesti. (Puttonen ja Repo 2011, 76–77.)

4.5 Sijoitusanalyttikkojen tekemät analyysit

Sijoitusanalyttikkojen tekemät analyysit ovat hyvä apu piensijoittajalle, jolla on aikaa hankkia tietoa
sijoittamiseen liittyviin päätöksiin. Analyyseja julkaistaan monilla erilaisilla alustoilla, esimerkiksi
Kauppalehdessä tai sijoituskonsultointiin liittyvän yhtiön Inderesin sivustolla. Hyvä sijoittaja osaa
hankkia informaatiota ja ymmärtää markkinainformaatiota. Sijoitusanalyttikoilla on tarjolla erilaisia
analyyseja yhtiöistä, toimialoista, kurssienkehityksistä ja kaikesta sijoittamiseen liittyvästä. Analyyti-
kot tutkivat pörssiyritysten taloustietoja ja antavat sitten ennusteita esimerkiksi yritysten kassavir-
roista tietyillä ajanjaksoilla. Lisäksi analyttikot antavat osto-, myynti- ja muita toimeksiantokehotuk-
sia. Aina analyttikkojen ennusteet eivät ole kovin yhtäläisiä, vaan näkemykset voivat poiketa hyvin
paljon toisistaan. Kauppalehden mukaan koronaviruspandemia teki esimerkiksi Finnairia tutkivien
analyttikoiden toiminnasta vaikeaa, koska tilanne oli hyvin sekava. Analyttikot antoivatkin hyvin mo-
nenlaisia toimeksiantokehotuksia. Täytyy myös muistaa, että analyttikkojen analyysit eivät ole ehdo-
ton totuus, vaan analyysiin sisältyy aina analyttikon omaa mielipidettä. Sijoittajan täytyykin suh-
tautua analyysiin hyvin kriittisesti, käyttää analyysejä päätöksenteon tukena, eikä toimia pelkäs-
tään analyysin pohjalta. (Kauppalehti 2020e; Puttonen ja Repo 2011, 25; Kauppalehti 2020a.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmana, tutkittavana asiana on sijoituskonsultoinnin merkitys piensijoittajalle. Tutkimus toteutettiin nettikyselynä (ks. liite 1) ja linkki tähän kyselyyn julkaistiin kolmessa eri sijoittajien Facebook-ryhmässä. Tarkoituksena oli saada kyselyyn perusjoukko, joka on aktiivisesti yhteydessä sijoittamiseen ja Facebookin sijoittajayhteisön kautta se onnistui. Kysely oli avoinna 24.11.2020 - 8.12.2020 välisenä aikana, eli aikaa vastaamiseen oli kaksi viikkoa. Kyselyyn vastanneiden kokonaismäärä oli 236 vastaajaa. Etukäteen määritellyt laajemmat tutkimuskysymykset ovat: mistä piensijoittaja hakee neuvoa sijoittamiseen liittyviin kysymyksiin, miten sijoituskonsultointi vaikuttaa piensijoittajan päätöksentekoon sijoittamisessa ja miten hyödyllistä sijoituskonsultointi on piensijoittajalle.

5.1 Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui lopulta määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus. Opinnäytetyössä lähdetään tietyistä ennako-oletuksista aiheeseen liittyen, esimerkiksi siitä, että sijoituskonsultoinnin merkitys on sijoitusuran alkuvaiheessa tärkeämpää piensijoittajalle, kuin myöhemässä sijoitusuran vaiheessa. Ennako-oletukset vaativat laajemman empiirisen tutkimusaineiston keräämistä. Tavoitteena on kerätä kyselytutkimuksen avulla havaintoaineistoa ja tehdä sen pohjalta yleistyksiä tutkimuksen johtopäätösten tueksi. Määrällisen tutkimuksen toteuttamiseen päädyttiin, koska tavoitteena oli tutkia ihmisten käyttäytymistä ja mielipiteitä sijoituskonsultointiin liittyen. Tutkimuksen perusjoukko, eli suomalaisten sijoittajien yhteisö on oletettavasti suuri ja vaikeasti tavoitettavissa. Tämän takia määrälliselle tutkimukselle tyypillinen tutkimusaineiston keräämisen tapa, kyselylomake internetin kautta toteutettuna, soveltui tähän tutkimukseen hyvin. (Vilka 2005, 73.)

Tutkimusaineiston keräämiseksi parhaaksi vaihtoehdoksi koettiin kyselytutkimus, mikä on yleisin määrällisessä tutkimuksessa käytetty tutkimustiedon keräämisen tapa. Kyselytutkimus muodostui kysymyksistä, jotka kartoittivat vastaajan sijoitusperiaatteita ja sijoituskonsultoinnin merkitystä vastaajalle. Tarkoituksena oli saada tutkimustietoa niin, että pystytään erittelemään kuinka piensijoittaja sijoittaa, sekä milloin ja missä määrin sijoituskonsultointia käytetään apuna päätöksenteossa. Kyselytutkimuksessa on monia etuja. Kyselylomake nopea ja helppo toteuttaa esimerkiksi internetin välityksellä, kuten tässä opinnäytetyössä tehtiin. Lisäksi tällainen internetin kautta toteutettava kysely on toteutettavissa hyvin alhaisin kustannuksin ja anonymisti. Tässä opinnäytetyössä kyselytutkimuksen vahvuutena voidaan nähdä se, että tällä opinnäytetyöllä ei ole toimeksiantajaa. Kyselyyn vastaaminen ja kyselyn tulosten tarkastelu tapahtuu siis täysin objektiivisesta näkökulmasta, eikä vastaajien mielipiteisiin pyritä vaikuttamaan millään tavalla. Kyselytutkimuksen voidaan nähdä myös ongelmia. Yleinen haitta on se, että vastausprosentti voi olla liian alhainen. Kysely ei voi olla kovin pitkä, jotta ihmisiä kiinnostaa ja heillä on aikaa vastata. Näitä ongelmia voidaan kuitenkin yrittää ehkäistä hyvällä kysymyspatteristolla. (Vilka 2005, 73–74.)

Kokonaistutkimusta ei ollut tässä tutkimuksessa mahdollista toteuttaa, koska satojen tuhansien sijoittajien tavoittaminen olisi todella vaikeaa ja perusjoukkoa olisi todella vaikea määrittellä. Otantamenetelmäksi soveltui parhaiten itsevalikoituva otanta. Käytännössä tämä tapahtui niin, että kyselyn perusjoukoksi valittiin Facebookin sijoittajayhteisöt, joissa jaettiin kutsu kyselyyn. Lähtökohtaisesti

kaikilla havaintoyksiköillä eli ihmisillä oli mahdollisuus osallistua kyselyyn vastaamiseen. (Vilka 2005, 78.)

5.2 Tutkimuksen toteuttaminen käytännössä

Tämän opinnäytetyön määrällisen tutkimuksen perusjoukkona ovat piensijoittajat ja tarkemmin rajattuna kolmen eri Facebook-ryhmän sijoittajat. Linkki kyselyyn julkaistiin siis kolmessa eri Facebook-ryhmässä, jotka olivat nimeltään sijoituskerho, osakesijoittaminen ja kansainvälinen sijoittaminen. Nämä ovat suuria suomalaisten sijoittajien Facebook-yhteisöjä, joissa käydään päivittäin aktiivisesti avointa keskustelua sijoittamiseen liittyen. Yhteensä näissä kolmessa ryhmässä on jäseniä reilusti yli 100 000 jäsentä. Kysely oli avoinna 24.11.2020 - 8.12.2020 välisenä aikana, eli aikaa vastaamiseen oli kaksi viikkoa. Kyselyyn vastanneiden kokonaismäärä oli 236 vastaajaa.

Kyselytutkimus muodostettiin webropol 3.0 kyselytyökalua käyttäen. Webropol on pohjoismaiden laajimmin käytetty kyselytutkimustyökalu ja antaa hyvät välineet toimivan kyselytutkimuksen toteuttamiseen. Kysely oli survey-tutkimus, eli kaikille kyselyyn vastaajille esitettiin täysin samat kysymykset. Kysely oli siis vakioitu (Vilka 2005, 73). Liitteestä 1 nähdään, että kyselyssä on 18 kysymystä, jotka ovat jaettu kolmeen eri osioon. Aluksi on kysymyksiä, jotka selvittävät vastaajan perustiedot, esimerkiksi iän ja sukupuolen. Seuraavassa osiossa selvitetään vastaajan sijoitusperiaatteita, kuten sijoituskohteita, sijoitussalkun kokoa ja riskinsietokykyä. Viimeisessä osiossa mennään itse opinnäytetyön tutkimusongelmaan eli sijoituskonsultoinnin merkitykseen piensijoittajalle. Tässä osiossa on monenlaisia kysymyksiä, joilla pyritään selvittämään opinnäytetyön päätutkimuskysymyksiä: mistä piensijoittaja hakee neuvoa sijoittamiseen liittyviin kysymyksiin, miten sijoituskonsultointi vaikuttaa piensijoittajan päätöksentekoon sijoittamisessa ja miten hyödyllistä sijoituskonsultointi on piensijoittajalle.

Kyselyn kysymysten muoto oli pääasiassa strukturoitu monivalintakysymys, eli suurimassa osassa kysymyksistä vastausvaihtoehdot olivat valmiiksi annettu. Vastausvaihtoehdoista oli mahdollisuus valita joko vain yksi vastaus tai useampi vastaus, kysymyksen mukaan. Kyselylomakkeessa oli yksi sekamuotoinen kysymys, eli kysymys, joka oli muuten tavallinen monivalintakysymys, mutta vastaajalla oli myös mahdollisuus kirjoittaa oma avoin vastaus kysymykseen. Tähän ratkaisuun päädyttiin vastaajan sijoituskohteita selvitettäessä, koska oli todettava, että on mahdoton tuntea tähän kysymykseen kaikki mahdolliset vastausvaihtoehdot. Kyselylomakkeessa oli yksi numeerinen kenttä ikää kysyttäessä, aivan kyselyn alussa vastaajan perustietoja selvitettäessä. (Vilka 2005, 84–87.)

Sopivia kysymyksiä kyselytutkimukseen löytyi koko opinnäytetyön tekemisen edetessä koko ajan enemmän, mutta lopulta oli karsittava kyselystä kysymyksiä pois, jotta kyselystä saatiin vastaajajäsentävällisempi. Tavoitteena oli se, että kysymyksistä saataisiin mahdollisimman lyhyitä ja yksinkertaisia, kuitenkin säilyttäen hyöty tutkimusaineiston keräämisen kannalta. Vastausvaihtoehdot pyrittiin karsimaan mahdollisimman minimiin, että kysely olisi miellyttävän näköinen ja helposti lähestyttävä vastaajan näkökulmasta. Lyhyellä ja helposti ymmärrettävällä kyselyllä tavoitteena oli korkea vastausprosentti perusjoukosta ja se että yksittäinen vastaaja täyttää kyselyn loppuun, eikä jätä sitä kesken.

5.3 Tutkimuksen luotettavuus ja kritisointi

Tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä voidaan arvioida reliabiliteetin ja validiteetin kautta. Tutkimusta tarkastellaan siis näiden käsitteiden kautta ja pyritään arvioimaan, kuinka luotettava ja pätevä tutkimus on. Tutkimuksen validiteetilla tarkoitetaan sitä, miten hyvin tutkimus mittaa haluttua ominaisuutta, eli onko tutkimus pätevä. Tutkimuksen kyselylomakkeen tavoitteena on olla mahdollisimman helposti ymmärrettävä. Tässä opinnäytetyössä tutkittiin sijoituskonsultoinnin merkitystä piensijoittajalle, joka on haastava aihe, jos halutaan saavuttaa täysin validi tutkimus. Kyselyn kysymyksistä pyrittiin kuitenkin tekemään mahdollisimman helposti ymmärrettäviä ja kysely julkaistiin Facebook-ryhmissä, joissa oletettavasti kaikki ovat sijoittajia tai ainakin sijoittamisesta kiinnostuneita. Kyselylomakkeen kysymykset pyrittiin pitämään yksinkertaisena ja kyselyssä ei oletettavasti ilmennyt mitään niin vaikeita käsitteitä, mitä vähänkin sijoittamisesta kiinnostunut ei ymmärtäisi. Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan sitä, miten tarkkoja tuloksia tutkimus antaa ja tutkimuksen toistettavuutta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vaikka tutkimus toteutettaisiin uudestaan samoille vastaajille, niin vastaajien vastaukset eivät muuttuisi. Voidaan olettaa, että tämän opinnäytetyön kyselytutkimus on melko luotettava, koska kyselyn toteuttaminen uudestaan samoilla kyselyyn vastanneille henkilöille, kyselyn tulokset tuskin muuttuisivat merkittävästi. (Vilkkä 2005, 161.)

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen kokonaisluotettavuuden voidaan arvioida olevan hyvä, jos sitä tarkastellaan validiteetin ja reliabiliteetin kautta. Tutkimustuloksia on silti tarkasteltava kriittisesti, koska tutkimuksen suuresta perusjoukosta huolimatta, itsevalikoivalla otannalla otoskoko on lopulta aika pieni. Tutkimuksen perusteella voidaan tehdä toki yleistyksiä, mutta ei voida olettaa sen edustavan koko suomalaisen piensijoittajien yhteisöä. Lisäksi tutkimus on anonyymi, joten yksittäinen vastaava voi olla tahallaan epärehellinen vastauksissaan ja tämän on tutkimustuloksia tarkasteltaessa otettava huomioon.

Kyselytutkimukseen aineistonkeräämisen menetelmänä on syytä suhtautua kriittisesti. Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen otantamenetelmänä käytettiin itsevalikoituvaa otantaa, joka vaikuttaa siihen millainen edustus otoksessa on. Kyselyyn voi helposti ajautua vastaamaan sellaisia vastaajia, joilla on jokin jyrkkä kanta tai mielipide asiaan. Sijoittajien ominaisuuksissa on oletettavasti suurta hajontaa, esimerkiksi siinä, minkä kokoisia sijoitussalkkuja he omaavat ja kuinka paljon heillä on tietämystä sijoittamisesta. Tässä tutkimuksessa perusjoukko on siis hyvin heterogeeninen, eli kyselyyn mahdollisesti osallistuvien vastaajien ominaisuuksissa on suurta hajontaa. Tutkimustuloksia tarkasteltaessa on syytä olettaa, että tämän tutkimuksen tulokset eivät ole ehdoton totuus. Tutkimustulokset ovat enemmänkin suuntaa antava ja kyselyn vastauksia on arvioitava kriittisesti. (Vilkkä 2005, 80.)

Kyselytutkimuksissa yleisenä riskinä pidetään liian alhaista vastausprosenttia ja se riski oli myös tämän opinnäytetyön kyselyssä läsnä. Tätä riskiä pyrittiin vähentämään jakamalla kyselyyn johtavaa linkkiä kolmessa suurimassa suomalaisten piensijoittajien Facebook-yhteisössä. Lisäksi kysely yritettiin pitää mahdollisimman yksinkertaisena ja vastaajaystävällisenä, jotta saavutettaisiin korkea vastaajaprosentti. Kyselytutkimuksessa on myös se kustannuksiin liittyvä riski. Kyselyn uusiminen voi aiheuttaa esimerkiksi ylimääräisiä palkka- ja postituskustannuksia. Tässä opinnäytetyössä kustannuksiin liittyvää riskiä ei niinkään ollut. (Vilkkä 2005, 74.)

5.4 Tutkimustulosten analysointi

Opinnäytetyön aihe on sijoituskonsultoinnin merkitys piensijoittajalle. Teoreettisen viitekehyksen muodostavat käsitteet ovat sijoittaminen, piensijoittaja sekä sijoituskonsultointi. Opinnäytetyön teoriapohjaa ja tutkimusta, sekä tutkimustuloksia, käsitellään näiden käsitteiden kautta. Tutkimuksella ei ole varsinaista hypoteesia eli tarkempaa ennakko-olettamusta perusjoukosta, mikä edellyttäisi tilastollista testaamista. Tutkimuksessa oletetaan kuitenkin, että piensijoittajan mielestä sijoituskonsultointi päätöksenteon tukena on hyödyllistä etenkin sijoitusuran alkuvaiheessa. Tähän olettamukseen saadaan kuitenkin vastaus yhdellä tähän olettamukseen kohdennetulla kysymyksellä ja vastaus voidaan tätä kautta analysoida. (Tilastokeskus 2020; Scribbr 2016.)

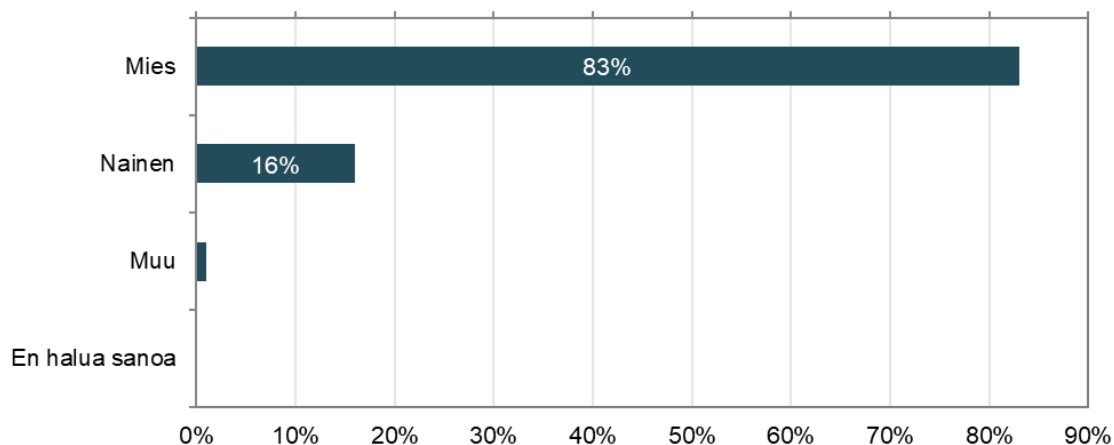
Käytännössä tämän opinnäytetyön tutkimustulosten analysointi tapahtuu siten, että kyselytutkimuksella saatuja tuloksia havainnollistetaan Excel-taulukkolaskentaohjelmalla luoduilla taulukoilla. Taulukoilla saavutetaan havaintomatriisi, eli tutkimustuloksia voidaan tarkastella numeraalisessa muodossa. Näin tutkimustulokset ovat helposti analysoitavissa ja myös esitettävissä lukijalle. Tehdyistä taulukoista ja tilastoista tehdään päätelmiä ja johtopäätöksiä. Tutkimustuloksia analysoidessa pyritään peilaamaan saatuja tuloksia itse opinnäytetyön teoriapohjaan, sekä lähteisiin. Teoriapohjasta, sekä lähteistä, saadaan mahdollisesti vahvistuksia yleistyksiin, mitä tutkimustuloksista tehdään. Tutkimuksesta saatuja päätelmiä pyritään analysoimaan ja suhteuttamaan myös laajemman näkemyksen mukaan. Tutkimuksen otantamenetelmänä käytettiin itsevalikoituvaa otantaa, joten tuloksia on arvioitava sen suhteen kriittisesti. Tutkimustuloksista voidaan tehdä yleistyksiä, mutta sen ei voida odottaa edustavan koko perusjoukkoa eli sijoittajien Facebook-yhteisöä. Tutkimustulokset ja johtopäätökset raportoidaan kokonaisuudessaan tässä opinnäytetyössä. (Vilka 2005, 95, 179.)

6 TULOKSET

Tuloksia käsittelevässä luvussa avataan tämän opinnäytetyön tutkimustulokset taulukoin havainnollistamalla. Tutkimustiedon kerääminen tapahtui kyselylomaketta käyttäen ja tässä luvussa on avattu aina yksi kysymys yhtä taulukkoa apuna käyttäen. Tulokset avataan taulukkoon viitaten ja niistä tehdään myös johtopäätöksiä omaa pohdintaa käyttäen.

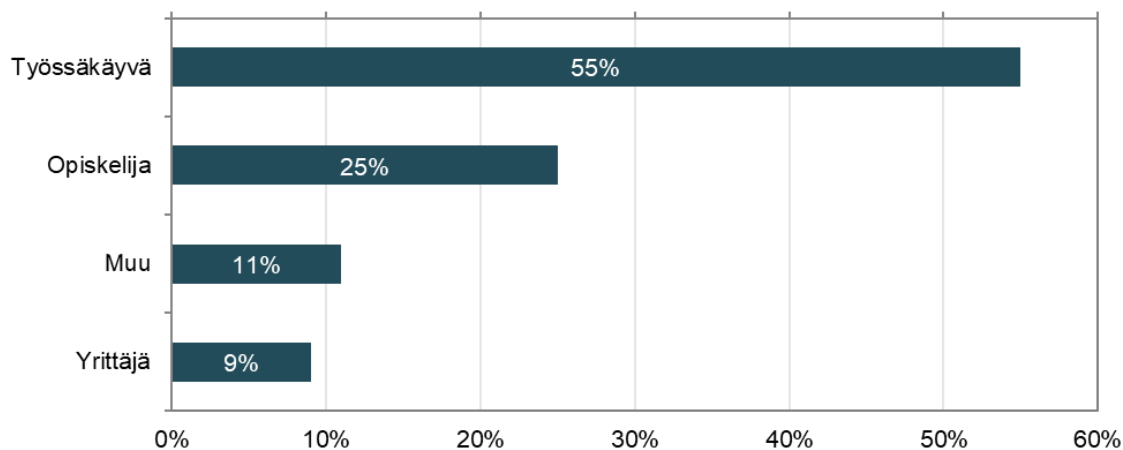
6.1 Vastaajien perustiedot

Kyselyyn vastasi 236 sijoittajaa, mikä on melko pieni otanta perusjoukosta, joka on noin 100 000 jäsentä Facebookin kolmesta eri sijoitusryhmästä. Kyselyyn vastanneiden keskiarvo ikä oli 35,3 vuotta. Nuorin kyselyssä ilmoitettu ikä oli 16 ja vanhin ikä oli 74 vuotta. Kuten kuvasta 2 nähdään, vastanneiden sukupuoli oli todella miesvaltainen. Kyselyyn vastanneista peräti 83 % oli miehiä ja vain 16 % oli naisia. Alle prosentti vastaajista ilmoitti olevansa muun sukupuolinen tai ei halunnut ilmoittaa sukupuoltaan. Tulosten perusteella voidaan olettaa, että enemmistö sijoittajista on edelleen miehiä.

KUVA 2. Kyselyyn vastanneiden sukupuoli (n=236)

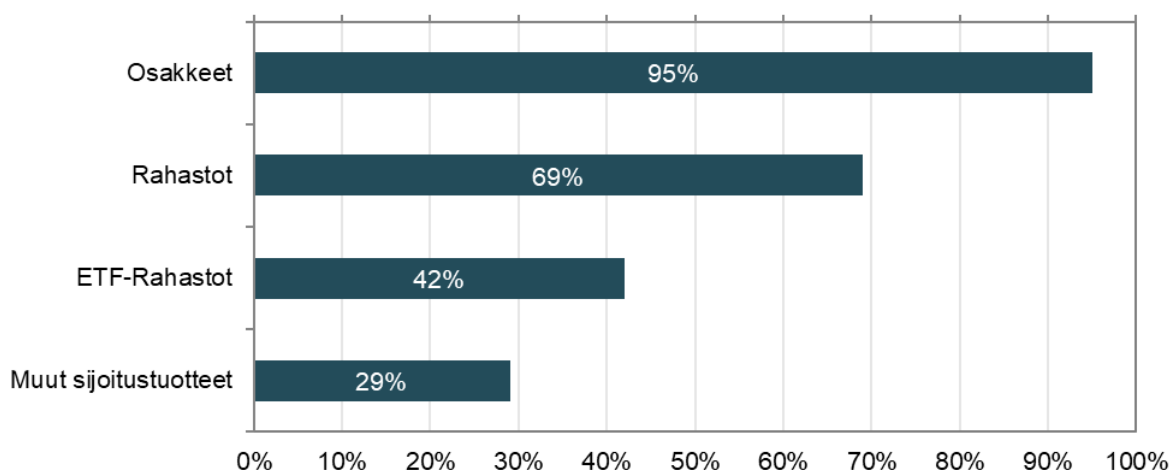
Kuvasta 3 voimme tehdä päätelmän, että suurin osa sijoittajista on työssä käyviä. Kyselyyn vastanneista 55 % ilmoitti käyvänsä töissä. Opiskelijoiden osuus oli 25 %, yrittäjiä oli 9 % ja muussa elämäntilanteessa oli 11 % vastanneista.

KUVA 3. Kyselyyn vastanneiden elämäntilanne (n=236)

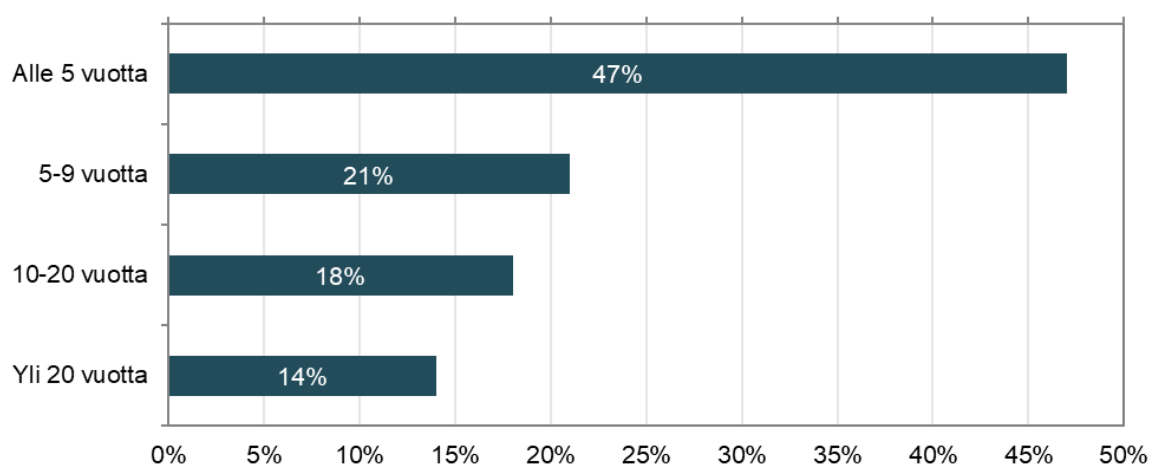
6.2 Vastaajien sijoitusperiaatteet

Sijoituskohteita selvitetessä havaittiin, että lähes kaikki kyselyyn vastanneet sijoittavat ainakin osakkeisiin ja valtaosa sijoittaa myös rahastoihin. Kuvasta 4 näemme, että osakkeisiin sijoitti 95 % ja rahastoihin 69 % vastaajista. ETF-rahastoihin sijoitti 42 % vastaajista ja muihin sijoitustuotteisiin 29 % vastaajista. Tämän kysymyksen kohdalla oli mahdollista ilmoittaa avoimeen tekstikenttään, mitä nämä mahdolliset muut sijoituskohteet ovat. Merkillepantavaa oli se, että suurin osa avoimeen tekstikenttään kirjoittaneista mainitsi sijoittavansa asuntoihin ja kiinteistöihin. Avoimeen tekstikenttään kirjoittaneet sijoittajat mainitsivat sijoittavansa myös esimerkiksi kryptovaluuttoihin ja metsään.

KUVA 4. Vastaajien sijoituskohteet, useampi vastausvaihtoehto

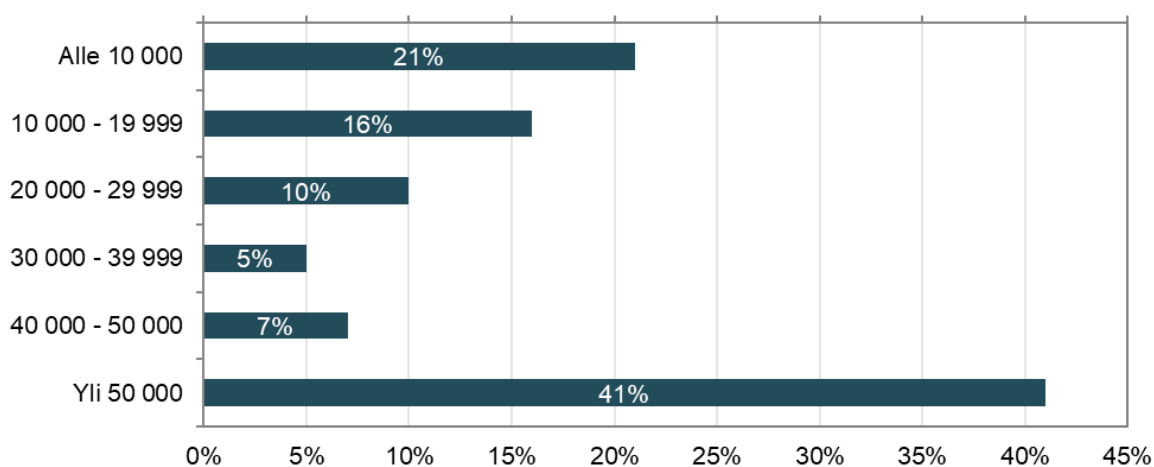
Lähes puolet sijoittajista ilmoitti sijoittamiseen käyttämän aikansa olevan alle 5 vuotta, kun kysyttiin, miten pitkään olet sijoittanut. Alle 5 vuotta varsinkin osakesijoittamisessa on todella lyhyt aika, jos oletetaan, että tarkoituksena on pitää osakkeet pitkään. Tämän havainnon perusteella voidaan pohdita, onko sijoittamisesta tullut suositumpaa lähivuosina ja onko sijoittamisen suosio yleisesti ottaen kasvussa. Kuvasta 5 nähdään, että noin 47 % vastaajista ilmoitti sijoittamiseen käyttämän aikansa olevan alle 5 vuotta.

KUVA 5. Vastaajien sijoittamiseen käyttämä aika vuosina. (n=236)

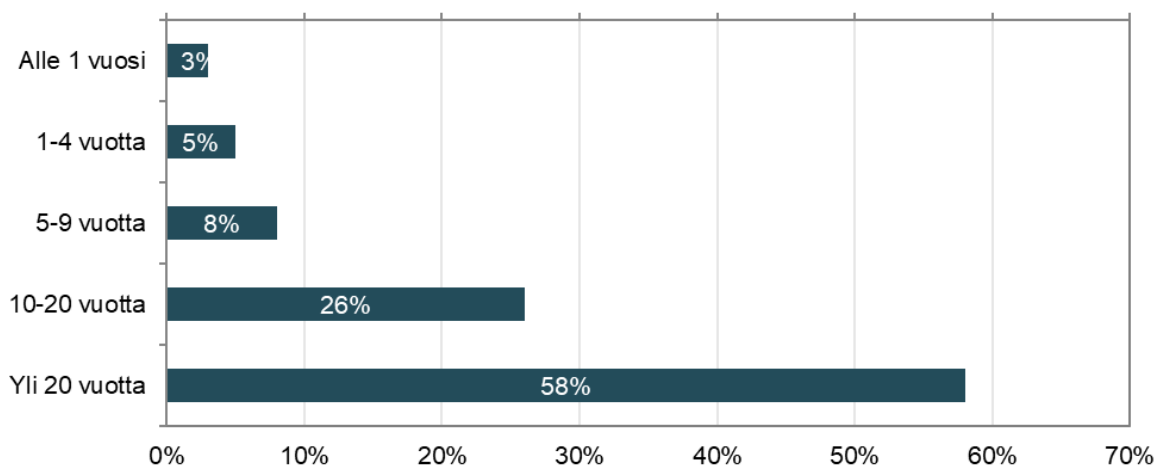
Sijoittajien sijoitussalkkujen kokoja selvitetessä merkillepantavaa on se, että iso osa vastaajista ilmoitti sijoitussalkkunsensa olevan yli 50 000 euroa. Toisaalta voidaan havaita, että seuraavaksi eniten

sijoitussalkun suuruudeksi on ilmoitettu olevan alle 10 000 euroa. Kuvasta 6 nähdään, että vastaajista jopa 41 % ilmoitti sijoitussalkkunsensa olevan yli 50 000 euroa. Alle 10 000 euroa sijoitussalkkunsensa kooksi ilmoitti 21 %. Loput vastaajat ilmoittivat salkun koon olevan jotain 10 000 ja 50 000 euron väliltä. Aiemmin tässä opinnäytetyössä on mainittu, että osakevälittäjä Nordnetin mukaan suomalaisen piensijoittajan osakesalkun koko on keskimäärin 25 000 euroa. Mikä sitten saa merkittävän osan vastaajista vastaamaan sijoitussalkkunsensa kooksi yli 50 000 euroa. Tämä selittyy sillä, että huomattavan moni ilmoitti muuksi sijoituskohteekseen asunnot ja kiinteistöt. Jo yhden sijoitusasunnon arvo nostaa sijoitussalkun arvon helposti yli 50 000 euron, kun asunto- ja kiinteistösijoittamisessa puhutaan sadoista tuhansista euroista. Toiseksi eniten sijoitussalkun kooksi oli ilmoitettu alle 10 000 euroa, mistä voidaan tehdä oletamus, että kyseisten vastaajien sijoituskohteena eivät ole asunnot, vaan heiltä löytyy osakesalkku, joka sisältää esimerkiksi osakkeita ja ETF-rahastoja.

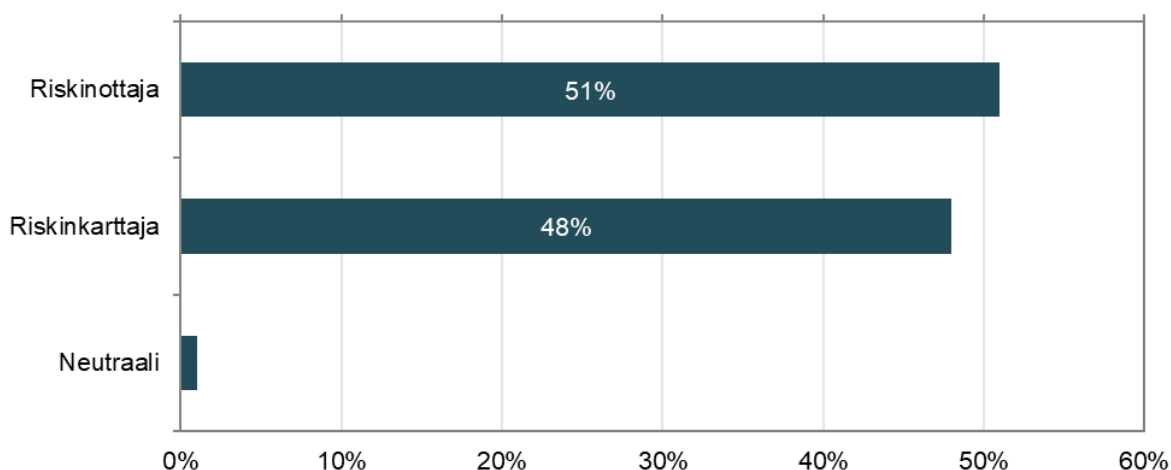
KUVA 6. Vastaajan sijoitussalkun koko (n=236)

Vastaajien sijoitushorisonttia kysyttäessä, suurin osa vastaajista ilmoitti sijoitushorisonttinsa olevan yli 20 vuotta tai 10–20 vuotta. Sijoitushorisontilla tarkoitetaan sitä aikaa, kuinka kauan on tavoitteena pitää varallisuutta kiinni sijoituksissa, esimerkiksi kuinka kauan aikoo pitää ostamansa osakkeet. Kuvasta 7 voidaan nähdä, että vastaajista 58 % ilmoitti sijoitushorisontin olevan yli 20 vuotta. Sijoitushorisontin pituudeksi 10–20 vuotta ilmoitti 26 % vastaajista. Noin 3 % vastaajista ilmoitti sijoitushorisontikseen alle 1 vuoden. Näistä vastauksista voidaan päätellä, että suurin osa sijoittajista pyrkii sijoittamisessaan enemmän omistamaan ja sijoittajat tavoittelevat esimerkiksi osakkeiden mahdollisesti tuottamia osinkotuloja. Myös asunto- ja kiinteistösijoittaminen on pitkäjänteistä sijoittamista, missä sijoituskohde eli asunto, on tarkoitus omistaa hyvinkin pitkään.

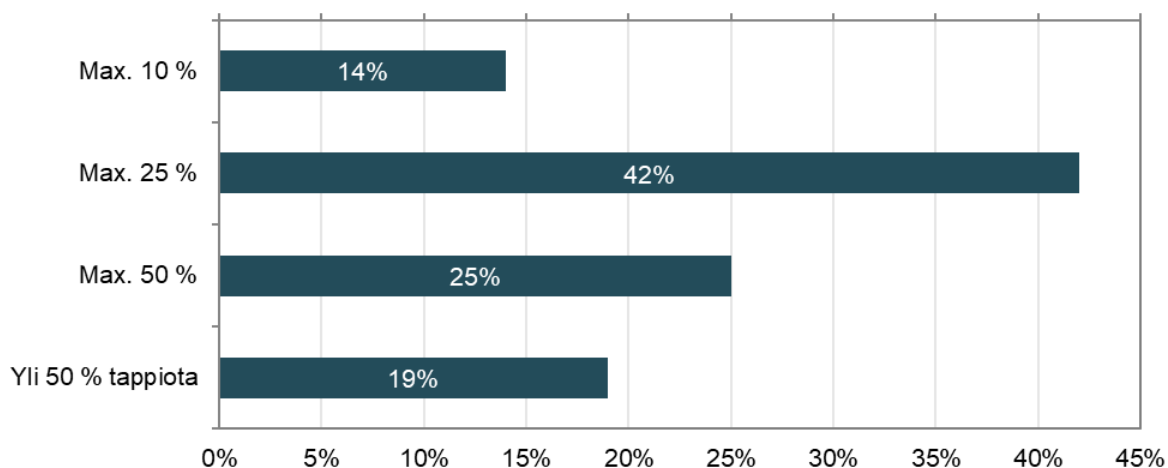
KUVA 7. Vastaajan sijoitushorisontti (n=236)

Kysyttäessä vastaajalta, millainen sijoittaja hän on riskinsietotason kannalta, niin suurin osa vastasi olevansa riskinottajia tai neutraaleja sijoittajia. Kuvasta 8 voimme havaita, että todella minimaalinen määrä vastaajista koki olevansa riskinkarttajia sijoitusperiaatteissaan. Riskinkarttajia vastaajista oli noin prosentin ja loput vastaukset jakautuivat tasaisesti riskinottajaksi ja neutraaliksi. Näin selkeät tulokset ovat selitettäessä sillä, että sijoittamisessa yleensä riski ja tuotto kulkevat käsikädessä, niin kuin tässä opinnäytetyössä on aiemmin mainittu. Eli mitä suurempi riski, sitä suurempi on sijoituskohteen tuotto-odotus. Yleensä sijoittajalla on tavoitteena, että sijoitus nostaa arvoaan. Jos sijoitus ei nostaisi arvoaan, niin siinä menisi sijoittamisen idea ja puhuttaisiin enemmänkin pelkämästä varallisuuden säästämistä sijoituskohteen kautta.

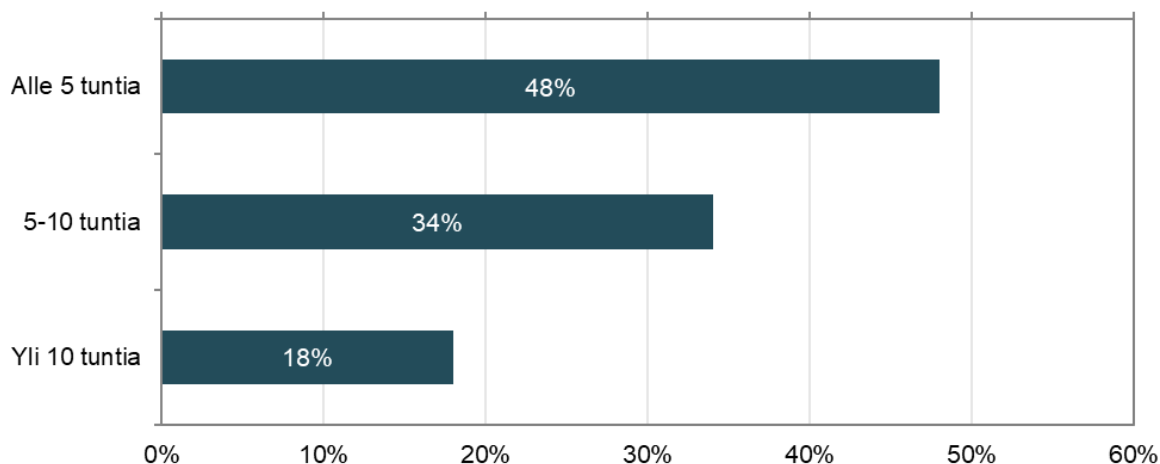
KUVA 8. Vastaajan sijoitustyyli riskinsietotason kannalta (n=236)

Aiemmin tässä opinnäytetyössä pohdittiin, että suurin osa suomalaisista piensijoittajista on passiivisia sijoittajia. Passiiviselle sijoitusstrategialle on ominaista omistaa sijoituskohteet pitkään ja pyrkiä pitämään riskitaso suhteellisen matalana. Tämän opinnäytetyön tutkimustulokset vahvistavat tätä teoriaa, kun tarkastellaan vastauksia siihen, kuinka suurta tappiota vastaaja on valmis sietämään sijoitustensa kokonaissummasta. Kuvasta 9 voimme nähdä, että peräti 42 % vastaajista oli valmis sietämään maksimissaan 25 % tappiota sijoitustensa kokonaissummasta. Yllättävää tuloksissa oli se, että yli 50 % tappiota sijoitustensa kokonaissummasta oli valmis sietämään jopa 19 % vastaajista.

KUVA 9. Kuinka suurta tappiota vastaaja on valmis sietämään sijoitustensa kokonaissummasta (n=236)

Suurin osa kyselyyn vastanneista ei käytä paljoa aikaa sijoittamiseen ja markkinainformaation seuraamiseen. Noin 48 % vastaajista ilmoitti käyttävänsä alle 5 tuntia viikossa sijoittamiseen ja markkinainformaation seuraamiseen keskimäärin. Vastaajista 34 % ilmoitti kyseisen ajan olevan 5–10 tuntia. Näistä tuloksista voimme päätellä, että kyselyyn vastanneet sijoittajat ovat enemmän passiivisen sijoitustyylin sijoittajia. Eli tarkoituksena on esimerkiksi ostaa ja pitää osakkeet. Sijoituksia seurailaan silloin tällöin suurempia toimenpiteitä tekemättä. Kuten aiemmin tässä opinnäytetyössä todettua, aktiivisempi sijoitustyyli vaatii jopa päivittäistä, säännöllistä markkinainformaation seuraamista. Lisäksi aktiivinen kaupankäynti esimerkiksi osakkeilla vaatii yleensä suhteellisen suurta varallisuutta, mikä ei ole piensijoittajalle tyypillistä.

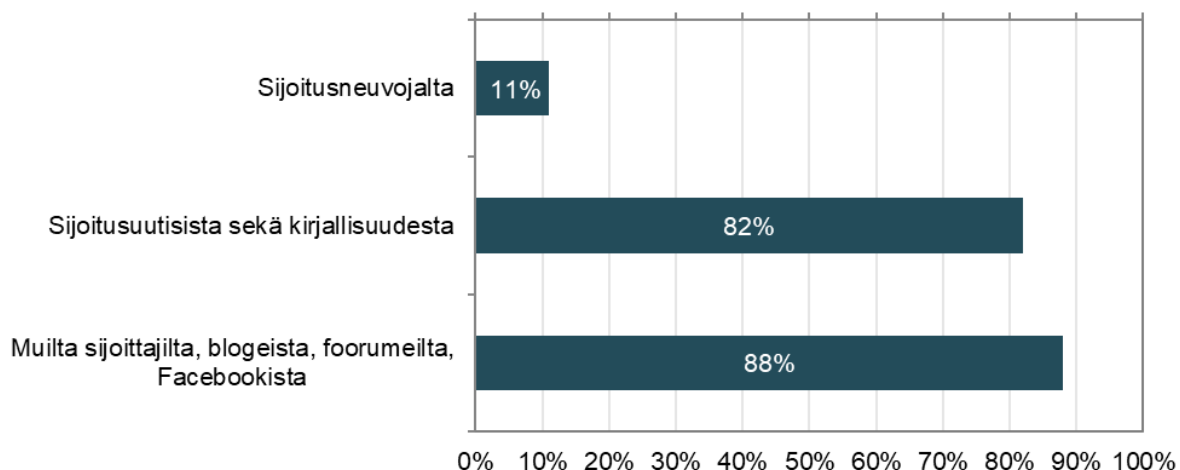
KUVA 10. Vastaajan sijoittamiseen ja markkinainformaation seuraamiseen käyttämä aika viikossa keskimäärin (n=236)

6.3 Sijoituskonsultoinnin merkitys piensijoittajalle

Sijoituskonsultointiin liittyvissä kysymyksissä vastaajilta kysyttiin, että mistä he hakevat neuvoa sijoittamiseen liittyen. Odotettavissa oli, että sijoitusneuvojaa ei todennäköisesti käytetä niin paljon sijoittamiseen liittyvissä kysymyksissä, koska sijoitusneuvonta palvelut maksavat ja siten niiden hyöty vähenee sijoittamisen apuvälineenä. Lisäksi sijoitusneuvojaa käyttävät todennäköisesti aloitta-

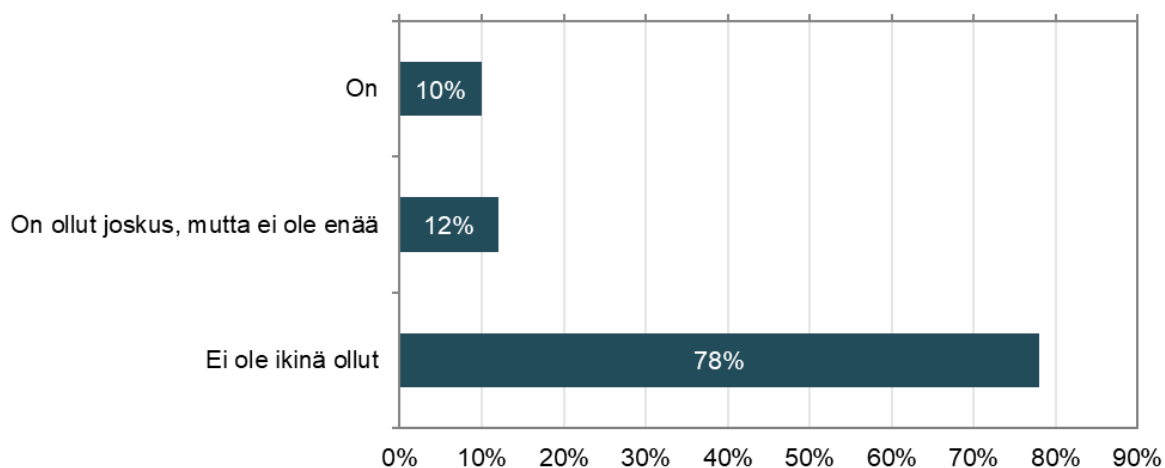

vat sijoittajat, joilla ei ole niin paljon tietämystä sijoittamisesta, eivätkä he tiedä, mitä muita tietolähteitä voisi hyödyntää. Tämän opinnäytetyön tulokset vahvistavat näitä oletuksia. Kuvasta 11 näemme, että tähän tutkimukseen vastanneista lähes kaikki hakivat neuvoa sijoittamiseen liittyen muualta kuin sijoitusneuvojalta. Sijoitusuutisista ja kirjallisuudesta neuvoa haki 82 % vastaajista. Muilta sijoittajilta, blogeista, foorumeilta ja Facebookista neuvoa sijoittamiseen liittyen haki 88 % vastaajista. Huomiota herättää se, että sijoitusneuvojalta neuvoa sijoittamiseen haki vain 11 % vastaajista. Näistä tuloksista voidaan tehdä päätelmä, että vastaajien perusjoukko ei ole aivan täynnä juuri aloittaneita sijoittajia tai sitten kyselyyn hakeutui itsevalikoivan otannan kautta sellaisia sijoittajia, joilla on omaa osaamista käyttää erinäisiä lähteitä sijoittamiseen liittyviin kysymyksiin.

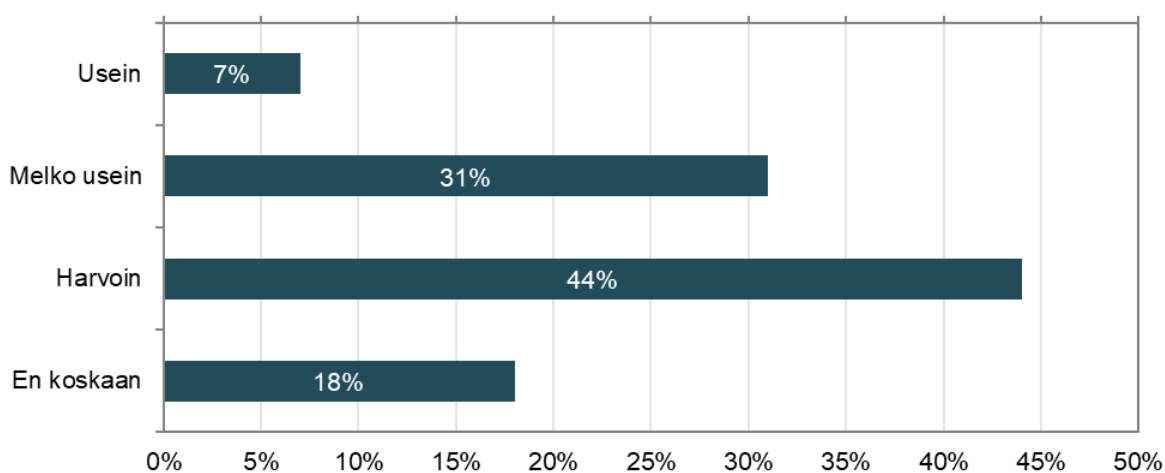
KUVA 11. Mistä vastaaja hakee neuvoa sijoittamiseen liittyen, useampi vastausvaihtoehto

Sijoitusneuvojan käyttämättömyydestä sijoittajien keskuudessa antaa lisävahvistusta se, että tutkimukseen vastanneista suurimmalla osalla ei ole ikinä ollut sijoitusneuvojan kanssa tehtyä sijoitussuunnitelmaa. Kuvasta 12 havaitaan suurimman osan (78 %) kyselyyn vastanneista ilmoittavan, että heillä ei ole ikinä ollut sijoitusneuvojan kanssa tehtyä sijoitussuunnitelmaa. Vain 10 % vastasi, että heillä on sijoitusneuvojan kanssa tehty sijoitussuunnitelma. Lisäksi 12 % vastasi, että heillä on joskus ollut sijoitusneuvojan kanssa tehty sijoitussuunnitelma, mutta ei ole enää. Näihin tuloksiin on kuitenkin suhtauduttava kriittisesti, koska tämän tutkimuksen perusjoukkona toimi Facebookin sijoitusyhteisöt. On oletettava, että näissä yhteisöissä olevat jäsenet ovat sellaisia sijoittajia, jotka ovat itse oma-aloitteisesti hakeneet tietoa sijoittamisesta ja täten päätyneet näiden sijoittajayhteisöiden jäseneksi. Voidaan pohtia, että ehkä näiden ihmisten joukkoon ei ole päätenyt niin paljon sellaisia sijoittajia, joilla on sijoitusneuvojan kanssa tehty sijoitussuunnitelma.

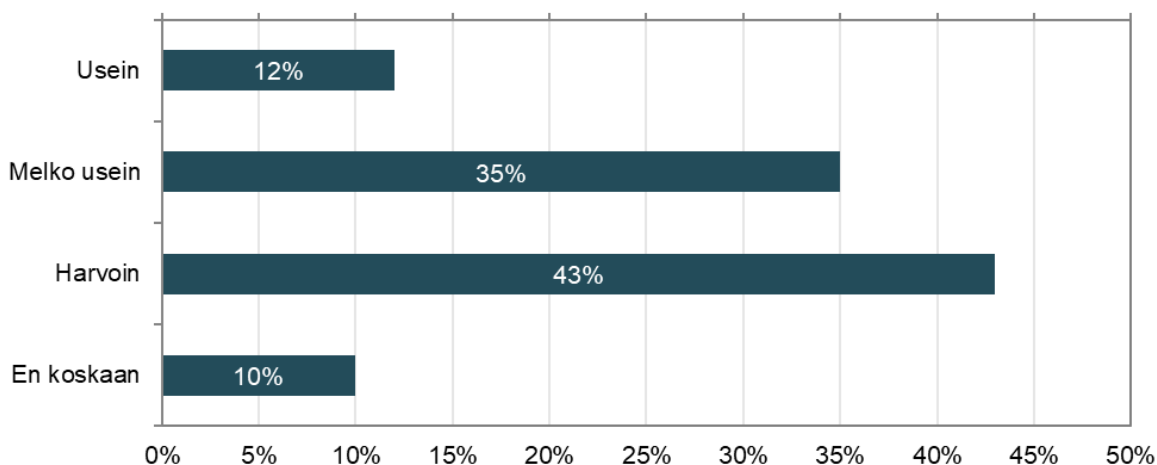
KUVA 12. Onko vastaajalla sijoitusneuvojan kanssa tehty sijoitussuunnitelma (n=236)

Aiemmin sijoitusperiaatteita tutkittaessa saatiin sen kaltaisia viitteitä, että kyselyyn vastanneet sijoittajat ovat enemmän passiivisia sijoittajia. Tälle voidaan saada vahvistusta siitä, että iso osa vastaajista ilmoitti harvoin poikkeavansa sijoitussuunnitelmasta, oli se sitten oma- tai ammattilaisen tekemä sijoitussuunnitelma. Passiiviselle sijoitusstrategialle on ominaista tehdä selkeät periaatteet ja suunnitelma, sekä pysyä suunnitelmassa. Kuvasta 13 nähdään, että vastaajista 44 % ilmoitti harvoin poikkeavan sijoitussuunnitelmastaan. Toisaalta 31 % vastaajista ilmoitti poikkeavan melko usein sijoitussuunnitelmastaan. Näiden tulosten perusteella ei voida tehdä kunnollisia yleistyksiä, mutta voidaan olettaa, että sijoitussuunnitelmassa lähtökohtaisesti pysytään, mutta suunnitelmasta poiketaan tarpeen vaatiessa.

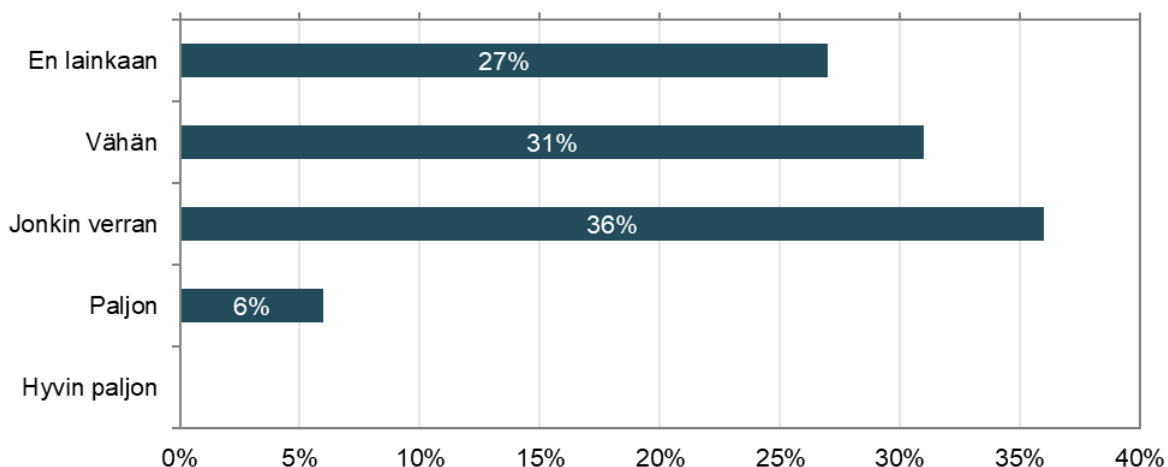
KUVA 13. Kuinka usein vastaaja on poikennut omasta tai ammattilaisen tekemästä sijoitussuunnitelmasta (n=236)

Kuvasta 14 voimme nähdä, että analyytikoiden tekemiä analyyskejä sijoituspäätöksissään käytti harvoin 43 % vastaajista. Toisaalta 35 % vastaajista ilmoitti käyttävänsä analyytikoiden tekemiä analyyskejä melko usein. Ehdottomia ääripään vastauksia oli selkeästi vähemmistö vastaajista. Esimerkiksi analyytikkojen analyyskejä usein käyttäviä vastaajia oli 12 % kaikista vastaajista. Näistä tuloksista voidaan tehdä päätelmä, että analyytikoiden tekemiä analyyskejä kyllä seurataan, mutta niiden ei anneta liikaa vaikuttaa päätöksen tekoon. Analyyskejä käytetään enemmänkin päätöksenteon tukena tarvittaessa.

KUVA 14. Miten usein vastaaja kokee käyttäneensä analyttikoiden tekemiä analyyssejä sijoituspäätöksissään (n=236)

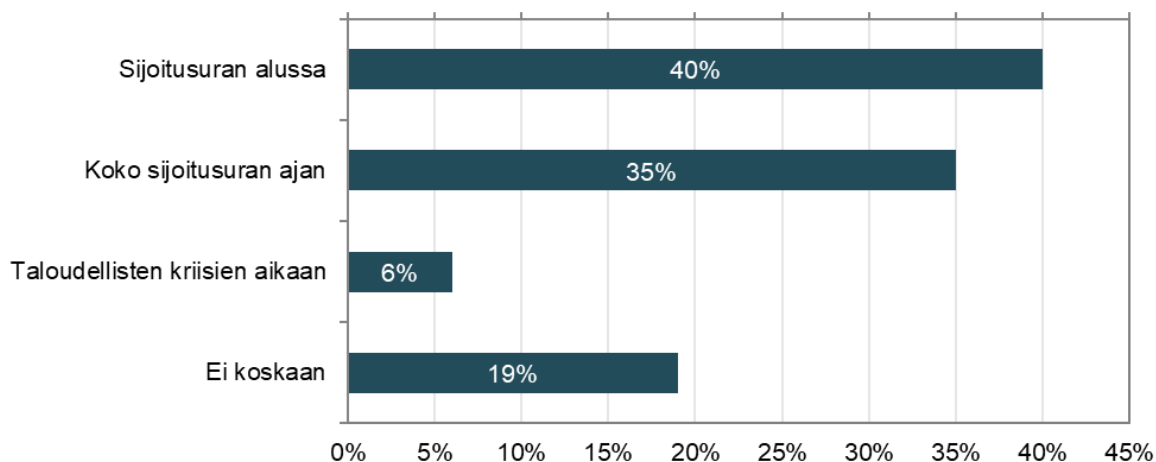
Tutkimustuloksissa havaittiin, että sijoitusneuvoilla ja -konsultoinnilla ei ole lopulta niin suurta merkitystä vastaajille. Kuvasta 15 näemme, että peräti 27 % vastaajista totesi, että sijoitusneuvoilla ja -konsultoinnilla ei ole lainkaan vaikutusta heidän päätöksentekoonsa sijoittamisessa. Vähän vaikutusta päätöksentekoon ilmoitti 31 % vastaajista. Jonkin verran vaikutusta päätöksentekoon ilmoitti 36 % vastaajista. Näistä tuloksista voimme tehdä yleistyksen, että sijoitusneuvoilla ja -konsultoinnilla ei ole niin suurta merkitystä sijoittajan päätöksentekoon. Näiden tulosten perusteella sijoitusneuvoja ja -konsultointia voidaan olettaa käytettävän vastaajien keskuudessa, mutta suurta painoarvoa päätöksenteossa näille ei anneta.

KUVA 15. Miten paljon vastaaja kokee sijoitusneuvojen ja -konsultoinnin vaikuttavan päätöksentekoon sijoittamisessa (n=236)

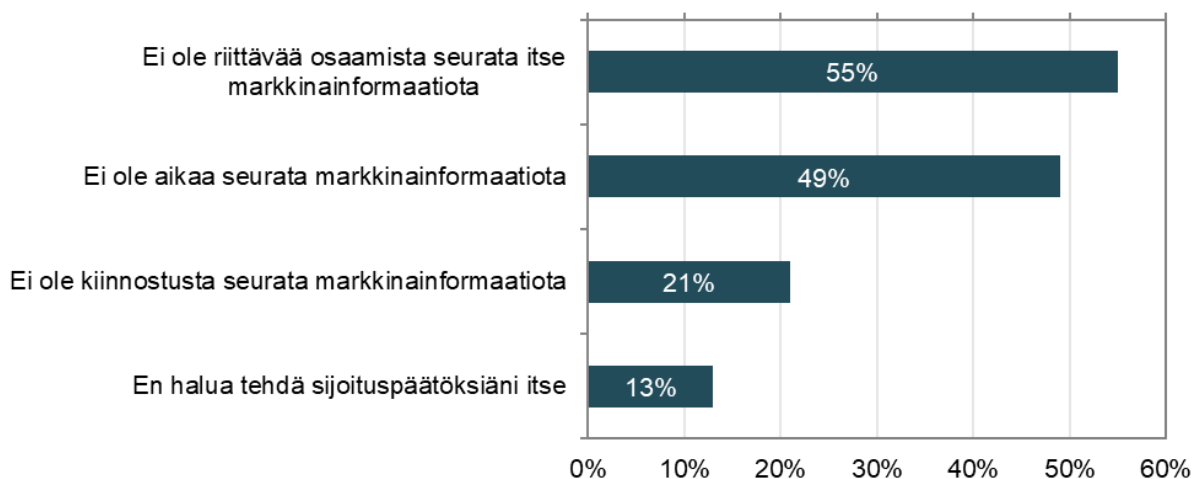
Tätä tutkimusta lähdetessä tekemään, asetettiin ennako-olettamus, että sijoituskonsultoinnin merkitys on suurempaa etenkin uran alkuvaiheella, mutta vähenee sijoitusuran edetessä. Tähän saatiinkin tutkimustuloksilla vahvistusta. Kuvasta 16 näemme, että peräti 40 % vastaajista totesi sijoitusneuvojen ja -konsultoinnin olevan hyödyllistä sijoitusuran alussa. Vastaajista 35 % vastasi sen olevan hyödyllistä koko sijoitusuran ajan. Yllättävää oli, että jopa 19 % vastaajista totesi, että sijoitusneuvoista ja -konsultoinnista ei ole koskaan hyötyä. Näistä tuloksista voimme kuitenkin pää-

tellä, että sijoitusneuvoilla ja -konsultoinnilla on merkitystä etenkin sijoitusuran alkuvaiheella, mahdollisesti koko sijoitusuran ajan. Todennäköisesti tähän päätelmään on kuitenkin monia muuttujia. Voidaan olettaa, että esimerkiksi sijoittajan oman tietämyksen lisääntyessä sijoittamista kohtaan, tarve sijoituskonsultoinnille vähenee. Sijoittajan oman sijoitustietämyksen ollessa korkealla tasolla ja markkinainformaation ollessa aktiivisessa seurannassa, ei varmaankaan sijoituskonsultoinnille ole tarvetta.

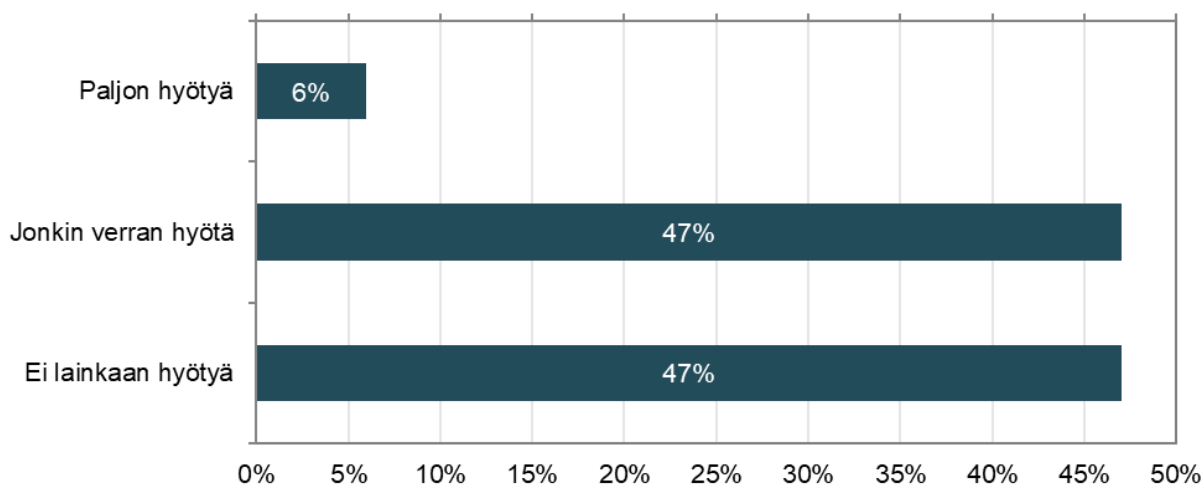
KUVA 16. Milloin sijoitusneuvojen ja -konsultoinnin käyttö on vastaajan mielestä hyödyllistä (n=236)

Tutkimuksessa selvitettiin syitä, miksi vastaaja kokee sijoitusneuvot ja -konsultoinnin hyödylliseksi. Vastaajalla oli mahdollisuus antaa tähän useampi vastaus. Selkeästi suurimmat syyt mahdolliselle sijoitusneuvojen ja -konsultoinnin tarpeelle olivat se, että ei ole riittävää osaamista tai aikaa seurata markkinainformaatiota. Kuten kuvasta 17 näemme, 55 % vastaajista ilmoitti, että ei ole riittävää osaamista seurata itse markkinainformaatiota. Vastaajista 49 % ilmoitti, että ei ole aikaa seurata markkinainformaatiota. Enemmistö tähän kyselyyn vastanneista olikin työssä käyviä ja opiskelijoita, joten on selvää, että vastaajilla ei ole aikaa perehtyä markkinainformaatioon, eikä aikaa opetella mahdollisia asioita, jotta markkinainformaatiota osaisi lukea järkevästi. Esimerkiksi monet tunnusluvut ovat sellaisia asioita, joita kokenutkin sijoittaja voi joutua tarkistamaan, miten ne lasketaan ja mitä jonkun tietyn tunnusluvun arvo kertoo mahdollisesta sijoituskohteesta. Lisäksi pelkästään yksi tunnusluku ei välttämättä kerro pörssiosakkeesta mitään, vaan pitää osata selvittää, miksi tunnusluku on sellainen kuin on.

KUVA 17. Miksi vastaaja kokee sijoitusneuvot ja -konsultoinnin hyödylliseksi, useampi vastausvaihtoehto

Loppujen lopuksi vastaajat kokivat, että sijoitusneuvoista ja -konsultoinnista on jonkin verran hyötyä tai ei lainkaan hyötyä. Kuvasta 18 näemme, että vastaukset jakaantuivat lähestulkoon tasan näiden vastausten kesken, molemmat saivat 47 % kaikista vastauksista. Vain 6 % tähän kyselyyn vastanneista koki, että sijoitusneuvoista ja -konsultoinnista on paljon hyötyä sijoittamisellensa. Onkin aivan selvää, että suuri hyötyarvo sijoituskonsultoinnista edellyttäisi esimerkiksi huomattavia tuottoja jonkin sijoitusvihjeen perusteella. Tällainen tilanne on oletettavasti melko harvinaista. Noin puolet vastaajista koki kuitenkin, että sijoituskonsultoinnista on ollut jonkun verran hyötyä sijoittamisellensa. Voidaan tehdä päätelmä, että jotkin sijoitusneuvot ovat tuottaneet hyötyä sijoittajille. Lähes puolet vastasi, että sijoitusneuvoista ja -konsultoinnista ei ole lainkaan hyötyä. Tämän voisi selittyä sillä, että näin vastanneiden sijoitustietämys on itse opiskeltua ja riittävän korkealla tasolla, että sijoituskonsultoinnilla ei ole yksinkertaisesti heille merkitystä.

KUVA 18. Miten paljon vastaaja koki sijoitusneuvoista ja -konsultoinnista olevan hyötyä sijoittamisensa (n=236)

7 YHTEENVETO

Yhteenveto luku sisältää johtopäätöksiä tutkimustuloksista ja pohdintaa mahdollisista lisätutkimuksista opinnäytetyön herättämien ajatusten pohjalta. Lisäksi tässä luvussa on tehty itsearviointi omasta oppimiskokemuksesta ja pohdintaa työn merkityksestä opinnäytetyön tekijälle.

7.1 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tutkimustulosten perusteella selvisi, että tyypillinen piensijoittaja on miespuolinen työssä käyvä henkilö joka iältään noin 35 vuotta. Hän on elämäntilanteessa, jossa hän todennäköisesti käy töissä tai sitten opiskelee. Lähes kaikki tutkimukseen osallistuneet ilmoittivat sijoituskohteekseen osakkeet, lisäksi suurin osa ilmoitti sijoittavansa rahastoihin. Vastaajilla oli mahdollisuus ilmoittaa avoimessa tekstikentässä myös muista sijoitustuotteista. Huomattavan moni ilmoitti tässä tekstikentässä sijoituskohteekseen asunto- ja kiinteistösiioittamisen. Kyselyyn vastanneiden keskimääräinen ikä oli 35, joten on oletettavaa, että sen ikäisellä ihmisellä on mahdollisesti oma sijoitusasunto, missä hän joko itse asuu tai hän vuokraa asuntoa eteenpäin. Vähän yli puolet vastaajista oli työssä käyviä ihmisiä, joten sekin vahvistaa sitä asiaa, että on mahdollisuus ottaa asuntolainaa ja hankkia sijoitusasunto. Sijoitussalkun kokoa kysyttäessä 41 % vastaajista ilmoitti salkkunsu kooksi yli 50 000 euroa, mikä oli yllättävän paljon, mutta selitettäessä sillä, että niin moni ilmoitti sijoituskohteekseen asunnot ja kiinteistöt. Yhdenkin asunnon arvo nostaa sijoitussalkun arvoa helposti yli tuon 50 000 euroa. Mitä luultavimmin kyselyyn vastanneet työssä käyvät ihmiset ovat niitä samoja, jotka ovat vastanneet sijoittavansa asuntoihin ja kiinteistöihin. Toinen kyselyyn vastannut suuri ryhmä oli opiskelijat. Nämä opiskelijat ovat luultavasti ilmoittaneet sijoitussalkkunsu kooksi alle 10 000 euroa, mikä oli toiseksi eniten vastattu vaihtoehto, kun kysyttiin sijoitussalkun kokoa. Alle 10 000 euroa ilmoitti sijoitussalkun olevan 21 % vastaajista. Oletettavasti opiskelijoiden sijoituskohteisiin ei lukeudu niinkään asunto- ja kiinteistösiioittaminen, vaan esimerkiksi osakkeet ja rahastot, joten sijoitussalkun kokokin pysyy melko matalana.

Tutkimukseen osallistuneet piensijoittajat olivat selvästi suurimmaksi osaksi passiivisia sijoittajia eli niin sanottuja "investors" sijoittajia. Kuten tässä opinnäytetyössä on aiemmin kerrottu, niin passiiviselle sijoittajalle on tyypillistä pitää omistamansa sijoituskohteet pitkään. Kyselytutkimuksessa selvisi, että peräti 58 % kyselyyn vastanneista ilmoitti sijoitushorisonttinsa olevan yli 20 vuotta, eli tarkoituksena on omistaa sijoituskohteensa, eikä käydä niillä aktiivisesti kauppaa. Lisätukea tähän johtopäätökseen, että kyselyyn vastanneet ovat enemmän passiivisia sijoittajia, antaa se, että noin 48 % vastaajista ilmoitti käyttävänsä alle 5 tuntia viikossa sijoittamiseen liittyviin asioihin. Passiiviselle sijoittajalle on tyypillistä käyttää vain vähän aikaa markkinainformaation seuraamiseen ja sijoittamiseen liittyviin asioihin, koska on tavallista omistaa sijoituskohteet, esimerkiksi pörssiosakkeet pitkään ja päivittäiset uutiset eivät niinkään vaikuta sijoituspäätöksiin. Passiiviselle sijoittajalle on tyypillistä pitää sijoitustensa riskitaso melko matalana ja tähän saatiinkin viitteitä tutkimuksessa. Noin 42 % kyselyyn vastanneista olivat valmiita sietämään maksimissaan 25 % tappiota sijoitustensa kokonaissummasta. Kuitenkin kyselyyn vastanneiden joukossa oli myös riskinottajia, peräti 51 % kyselyyn vastanneista ilmoitti olevansa riskinottajia. Lisäksi jopa 19 % kyselyyn vastanneista olivat valmiita sietämään yli 50 % tappiota sijoitustensa kokonaissummasta, eli he olivat valmiita riskeeraamaan yli puolet sijoitusvarallisuudestaan. Tämä kertoo todella korkeasta riskinottokyvystä, mutta myös

tuotto-odotukset ovat tällöin mahdollisesti korkeat. Tällainen riskinotto on tyypillistä esimerkiksi silloin, kun käytännössä pelataan pörssiosakkeilla, eli sijoitetaan melko suuri summa kerralla keskiteysti ja toivotaan nopeaa kurssinnousua, kunnes myydään osakkeet.

Sijoituskonsultoinnin merkitystä piensijoittajalle tutkittaessa saatiin selville, että esimerkiksi sijoitusneuvojan rooli piensijoittajan päätöksen teossa on todella minimaalinen. Vain 11 % kyselyyn vastanneista haki neuvoa sijoitusneuvojalta sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Piensijoittajalle on selkeästi tyypillisempää hakea neuvoa itse sijoitusuutisista, kirjallisuudesta ja muilta sijoittajilta. Sijoitusneuvojan kanssa tehdyille sijoitussuunnitelmalle ei myöskään nähty tarvetta. Jopa 78 % kyselyyn vastanneista ilmoitti, että heillä ei ole koskaan ollut sijoitusneuvojan kanssa tehtyä sijoitussuunnitelmaa. Näiden tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätös, että sijoitusneuvojalla ei ole piensijoittajalle suurtakaan merkitystä sijoittamisessa. Piensijoittaja hakee ennemmin tietonsa itse ja myös sijoitussuunnitelma tehdään mieluummin ilman sijoitusneuvojan apua. Sijoitusneuvontapalvelut maksavat, joten on ymmärrettävää, että niitä ei mielellään käytetä, koska sijoitusneuvontapalveluiden kulut syövät mahdollisia sijoitusten tuottoja. Sijoitussuunnitelma kuitenkin ilmeisesti tehdään itse ja jos suunnitelma on tehty, niin siitä harvoin poiketaan. Kyselyyn vastanneista 44 % ilmoitti harvoin poikkeavan tehdystä sijoitussuunnitelmastaan. Sijoitusneuvonnan lisäksi analyytikoiden tekemiä analyysejä ei koettu niin tarpeelliseksi. Noin 43 % ilmoitti harvoin käyttävän analyytikoiden tekemiä analyysejä sijoituspäätöksensä tukena. Kuitenkin 35 % kyselyyn vastanneista ilmoitti käyttävänsä melko usein analyytikoiden analyysejä sijoituspäätöksissään. Tästä voidaan tehdä johtopäätös, että analyyseillä on hieman suurempi merkitys piensijoittajalle kuin suoralla sijoitusneuvonnalla. Tämä johtunee siitä, että analyytikoiden tekemiä analyysejä on netissä runsaasti jopa aivan ilmaiseksi, kun taas sijoitusneuvonnasta joutuisi maksamaan. Yleisesti ottaen sijoituskonsultoinnin ei koettu vaikuttavan paljoa päätöksentekoon sijoittamisessa. Yli puolet kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että sijoituskonsultointi vaikuttaa heidän päätöksentekoonsa vain vähän tai ei lainkaan. Vain 6 % vastaajista oli sitä mieltä, että sijoitusneuvot ja -konsultointi vaikuttavat paljon heidän sijoituspäätöksissään. Tästä voidaan tehdä johtopäätös, että sijoittaja haluaa lopulta tehdä päätöksensä itse, eikä sijoituskonsultoinnilla ole hänelle suurtakaan merkitystä. Toki sijoitusanalyysejä luetaan ja niistä otetaan tukea, mutta sijoituskonsultointi ei itsessään vaikuta paljoakaan sijoittajan lopullisessa päätöksessä. Sijoituskonsultoinnista ei myöskään koeta olevan suurta hyötyä sijoittamisessa. Vain 6 % kyselyyn vastanneista ilmoitti, että sijoitusneuvoista ja -konsultoinnista on paljon hyötyä sijoittamisessa. Tällä saadaan edelleen vahvistusta sille, että sijoittaja hakee ennemmin sijoitustietonsa itse, tekee päätöksensä ja luottaa siihen. Sijoituskonsultointia voidaan kuitenkin käyttää päätöksenteon tukena, esimerkiksi ilmaisten sijoitusanalyysien muodossa.

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin sijoituskonsultoinnin merkitystä piensijoittajalle. Kyselytutkimuksella saadut vastaukset olivat melko yksiselitteisiä. Tiivistettynä voimme vetää sellaiset johtopäätökset, että sijoituskonsultoinnilla ei ole piensijoittajalle suurtakaan merkitystä tämän tutkimuksen perusteella. Kuitenkin sijoituskonsultoinnin tarpeellisuudesta mielipiteitä kysyttäessä, saatiin sen kaltaisia vastauksia, että sijoituskonsultoinnista voi olla hyötyä etenkin sijoitusuran alkuvaiheella, mahdollisesti jopa koko sijoitusuran ajan. Vastausten perusteella oltiin melko yksimielisiä siitä, että sijoituskonsultointi tulee mahdollisesti tarpeelliseksi, kun ei ole riittävästi aikaa tai osaamista seurata markkinainformaatiota.

Tämän opinnäytetyön tutkimusosan tuloksiin suhtauduttava kriittisesti, koska otanta oli niin pieni osa perusjoukosta, joka oli Facebookin sijoittajayhteisöt. Kyselytutkimukseen vastasi 236 sijoittajaa kolmesta eri Facebookin sijoitusryhmästä, joissa oli yhteensä yli 100 000 jäsentä. Lisäksi otanta menetelmänä oli itsevalikoituva otanta kokonaistutkimuksesta, mikä voi vaikuttaa millaisia vastaajia kyselyyn vastasi.

7.2 Mahdolliset lisätutkimukset jatkossa

Tämän opinnäytetyön tutkimustyön tarkoitus oli tutkia sijoittamista lähinnä osakesijoittamisen ja rahastosijoittamisen muodossa. Tutkimustuloksissa kuitenkin kävi ilmi, että esimerkiksi asunto- ja metsä-sijoittaminen ovat myös piensijoittajien suosimia sijoituskohteita. Uskon, että esimerkiksi asuntosi-joitamisesta voisi tehdä kokonaan oman opinnäytetyönsä ja tutkia siihen liittyviä asioita. Kiinnostavia tutkittavia asioita voisi olla esimerkiksi se, että millä perusteilla sijoittavat lähtevät mukaan asunto- ja kiinteistösijoittamiseen. Lisäselvitystä voisi tehdä siitä, että kuinka suosittua on olla mukana asuntosi-joitamisessa, niin että sijoitusasunto ei ole omassa käytössä, vaan sitä vuokrataan eteenpäin. Tutkittavana aiheen voisi olla myös asuntosi-joitamisen rahoitustavat ja onko asuntosi-joitamiseen ylipäättään tarjolla erilaisia rahoitustapoja.

Toinen mahdollinen jatkotutkimus opinnäytetyölle olisi opinnäytetyön tutkimustulosten jatkoksi tutkia sijoituskonsultoinnin kaupallista arvoa piensijoittajien osalta ja mahdollisia markkinoita. Vaikka tämän opinnäytetyön tutkimustuloksia ei voida pitää ehdottomana totuutena, niin voidaan kuitenkin yleistää, että sijoitusneuvonta ja -konsultointi ei ole suuressa suosiossa piensijoittajien keskuudessa. Mahdollisena lisäselvityksenä olisikin se, että miten saataisiin matalilla kustannuksilla, matalan kynnyksen sijoitusneuvontaa piensijoittajille. Sijoitusneuvoille kuitenkin olisi kysyntää, jos kustannukset saataisiin pysymään niissä alhaisina. Ainakin sijoitusanalyttikkojen analyysseja ilmeisesti käytetään päätöksenteon tukena sijoittamisessa piensijoittajien keskuudessa, koska analyyssejä pääsee lukemaan ilmaiseksi netistä. Lisäksi voitaisiin tehdä tutkimusta perinteisen pankkien sijoitusneuvonnan kannattavuudesta ja siitä kuinka tuottoisia sijoitusneuvontapalvelut ovat pankeille.

7.3 Työn merkitys opinnäytetyöntekijälle ja oman kehityksen arviointi

Opinnäytetyötä aloittaessa sijoittamiseen liittyviä asioita joutui kertaamaan toden teolla, vaikka opinnäytetyön tekijä on sijoittamiseen perehtynyt jo nuoresta saakka. Minut yllätti se, kuinka vaikea ja laaja käsite sijoittaminen oikeastaan onkaan. Etenkin piensijoittaminen on todella vaikea määrittellä tarkasti ja siitä on vain vähän valmista tietoa saatavilla. Sijoituskonsultointi on toinen asia, mistä valmista tietoa kyseisen käsitteen määrittelyyn on todella vähän saatavilla. Oli kuitenkin hienoa huomata, että opinnäytetyön tekeminen helpottui koko ajan loppua kohden, koska oma tietämys sijoittamiseen liittyen palautui mieleen. Kertaamisen lisäksi tuli opittua todella paljon lisää sijoittamisesta ja tuli aikaisempaan osaamiseen verrattuna enemmän syvennyttyä sijoittamisen aiheeseen. Sijoittamiseen liittyvä teorian lisäksi opin paljon etenkin muista piensijoittajista. Minut esimerkiksi yllätti se, kuinka suuria sijoitussalkkuja piensijoittajilla on. Todennäköiseksi syyksi tälle ilmeni se, että monella piensijoittajalla on ainakin yksi sijoitusasunto, joka nostaa sijoitussalkun arvoa huomattavasti.

Oma ajattelu etenkin sijoittamiseen liittyen kehittyi huimasti opinnäytetyön edetessä. Aloitin pohtimaan kyselytutkimuksen kysymyksiä samaan aikaan, kuin aloin kirjoittamaan itse opinnäytetyöni

teoriapohjaa. Huomasin kuitenkin matkan varrella, että mitä aikaisemmassa vaiheessa olin suunnitellut kysymyksiä ja niiden vastauksia, niin sitä ympärilyöreämpiä ne olivat. Tämä meinasi sitä, että ne olivat tarkemman tutkimuksen kannalta sellaisenaan lähes hyödyttömiä. Oman tietämyksen kasvaessa, kysymyksiä oli kuitenkin helppo muokata sellaiseen muotoon, että niillä saatiin kerättyä hyödyllistä tietoa.

Opinnäytetyön suunnittelu tapahtui käytännössä niin, että kirjoitin muistiin aina kun sain idean jostain aiheesta. Kirjoitin idean ylös muutaman ydin lauseen avulla. Muutaman ydinlauseen kautta purin idean itse opinnäytetyöhön. Itse opinnäytetyön kirjoittaminen meni jouhevasti. Harvemmin tuli sellaista tilannetta, että kirjoittaminen ei olisi edennyt vain koska ei tiedä miten jatkaa. Tarkempaa pohdintaa tapahtuikin juuri suunnittelutilanteessa, tietoa hankkiessa ja siihen syventyessä. Opinnäytetyön loppupuolella huomasin, että omassa kirjoittamisessa on tapahtunut kehitystä opinnäytetyön alkuun verrattuna. Koen, että sanavarasto on laajempi ja lauseet ovat johdonmukaisempia kuin opinnäytetyön alkupuolella. Eron kirjoittamisessa huomasin, kun luin opinnäytetyön alkupuolen kappaleita, niiden lauseissa joutuinkin tekemään sitten pientä säätöä.

Opinnäytetyöntekijälle työ oli suuri oppimiskokemus ja työ antoi minulle paljon kokemusta tutkimustyön tekemisestä ja lisäsi tietämystäni sijoittamisesta. Tulevaisuudessa taloushallinnon työtehtävissä sijoittamisen- ja tutkimustyö asiantuntemuksesta voi olla paljon hyötyä minulle. Kokonaisuutena opinnäytetyön tekeminen oli kuin matka, jossa tavoitteena oli saada opinnäytetyö valmiiksi ja oppia mahdollisimman paljon uutta.

LÄHTEET

AKTIA 2020. Määritelmät yleisimmin käytetyille tunnusluvuille. [Viitattu 2020-11-01.] Saatavissa: <https://www.aktia.fi/fi/saasta-ja-sijoita/rahastot/tunnusluvut>

ALMATALENT 2020a. Osinkotuotto-%. [Viitattu 2020-10-28.] Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/porssitunnusluvut/osinkotuotto-prosentti>

ALMATALENT 2020b. P/B-luku. [Viitattu 2020-10-26.] Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/porssitunnusluvut/p-b-luku>

CNBC 2020. Trading volume for electronic brokers doubled last quarter and shows no signs of letting up. [Viitattu 2020-11-14.] Saatavissa: <https://www.cnbc.com/2020/05/13/trading-volume-for-electronic-brokers-doubled-last-quarter-and-shows-no-signs-of-letting-up.html>

FINANSSIVALVONTA 2020. Sijoituspalveluyritykset. [Viitattu 2020-11-16.] Saatavissa: <https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/sijoituspalvelun-tarjoajat/>

FINANSSIVALVONTA 2018. Rahastoyhtiöt. [Viitattu 2020-11-08.] Saatavissa: <https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/rahastoyhtiöt/>

FINE VAKUUTUS JA RAHOITUSNEUVONTA 2020. Tavallisimmat sijoitustuotteet. [Viitattu 2020-11-09.] Saatavissa: <https://www.fine.fi/finanssitietoa/sijoitusasiat/tavallisimmat-sijoitustuotteet.html>

HANDELSBANKEN 2020. Sijoitusneuvonta. [Viitattu 2020-11-18.] Saatavissa: <https://www.handelsbanken.fi/fi/henkiloasiakkaat/saasta-ja-sijoita/aloita-saastaminen/sijoitusneuvonta>

HELSINGIN UUTISET 2017. Näin muhkea on nyt suomalaisen piensijoittajan osakesalkku – ”Kesällä tankattiin vahvasti” [Viitattu 2020-11-16.] Saatavissa: <https://www.helsinginuutiset.fi/paikalliset/1442039>

INDERES 2017a. Inderes Sijoituskoulu – Mikä on indeksi? [Viitattu 2020-11-09.] Saatavissa: <https://www.inderes.fi/fi/inderes-sijoituskoulu-mika-indeksi>

INDERES 2017b. Mikä on P/B-luku? [Viitattu 2020-10-26.] Saatavissa: <https://www.inderes.fi/fi/mika-pb-luku>

KAUPPALEHTI 2020a. Kannattaako sijoittajan seurata analyytikoiden suosituksia? – Näissä pörssin suuryhtiöissä tavoitehinnat pahiten pielessä. [Viitattu 2020-11-21.] Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/kannattaako-sijoittajan-seurata-analyytikoiden-suosituksia-naissa-porssin-suuryhtiöissä-tavoitehinnat-pahiten-pielessä/3da1f582-27b7-4d58-8779-2266baea3a06>

KAUPPALEHTI 2020b. Kuinka Bidenin voitto vaikuttaisi osakemarkkinoihin? ”Osakemarkkinoita kiinnostaa, paljonko ne saavat verotuksen jälkeen rahaa” [Viitattu 2020-11-06.] Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/kuinka-bidenin-voitto-vaikuttaisi-osakemarkkinoihin-osakemarkkinoita-kiinnostaa-paljonko-ne-saavat-verotuksen-jalkeen-rahaa/2c747de5-5471-4867-9992-de012ad26f35>

KAUPPALEHTI 2020c. Op:n Antti Saari: Trumpin voitto olisi positiivista ainakin USA:n osakemarkkinoille. [Viitattu 2020-11-06.] Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/opn-antti-saari-trumpin-voitto-olisi-positiivista-ainakin-usan-osakemarkkinoille/deebac30-ea5e-4130-98c0-09c81082bd58>

KAUPPALEHTI 2020d. PÖRSSIT: Korona huolettaa sijoittajia nyt todella – Euroopan osakemarkkinat alimmillaan sitten kesäkuun. [Viitattu 2020-11-01.] Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/porssit-korona-huolettaa-sijoittajia-nyt-todella-euroopan-osakemarkkinat-alimmillaan-sitten-kesakuun/7e52dd5b-0bb3-48cd-9712-579a82665ba1>

KAUPPALEHTI 2020e. Siipirikko Finnair on analyytikoillekin haaste – Suositukset menevät kristillisen tasan eri suuntiin. [Viitattu 2020-11-21.] Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/siipirikko-finnair-on-analyytikoillekin-haaste-suositukset-menevat-kristillisen-tasan-eri-suuntiin/af0d83e1-1de1-492c-8d06-e7ceedbe439f>

KAUPPALEHTI 2020f. Sijoittajan pahin vihollinen on sijoittaja itse – näin suojaudut hermoilulta. [Viitattu 2020-11-20.] Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/sijoittajan-pahin-vihollinen-on-sijoittaja-itse-nain-suojaudut-hermoilulta/09b8b6b3-4b0a-315c-b175-ceca4b53b76f>

KAUPPALEHTI 2020g. Tulosanalyysi: IATA:n synkkä ennuste lentoliikenteestä lupaa Finnairille eloonjäämististelua ensi vuodeksi. [Viitattu 2020-11-06.] Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/tulosanalyysi-iatan-synkka-ennuste-lentoliikenteesta-lupaa-finnairille-eloonjaamististelua-ensivuodeksi/9562dfb3-65d8-4b9e-b594-762410e884f4>

KAUPPALEHTI 2017. Vaadi pankin sijoitusneuvojalta palvelua – kysy ainakin nämä asiat. [Viitattu 2020-11-18.] Saatavissa: <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/vaadi-pankin-sijoitusneuvojalta-palvelua-kysy-ainakin-nama-asiat/836ded0c-00bb-3994-ba69-6e833910ffde>

KIELIKELLO 2020. Konsultti konsultoi. [Viitattu 2020-11-16.] Saatavissa: <https://www.kielikello.fi/konsultti-konsultoi>

PUTTONEN, Vesa ja REPO, Eljas 2011. Miten sijoitan rahastoihin. Helsinki: WSOYpro.

PUTTONEN, Vesa 2009. Osta halvalla, myy kalliilla. Helsinki: WSOYpro.

RAHASTOORI 2020. Mitä tarkoittaa sijoitusneuvonta? [Viitattu 2020-11-18.] Saatavissa: <https://rahastoori.fi/mita-tarkoittaa-sijoitusneuvonta/>

SAARIO, Seppo 2016. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin. Helsinki: Talentum Pro.

SALKUNRAKENTAJA 2017a. Sijoitusammattilainen neuvoo: Piensijoittaja, vältä nämä tyypillisimmät sijoitusvirheet. [Viitattu 2020-11-14.] Saatavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2017/07/piensijoittaja-sijoitusvirheet/>

SALKUNRAKENTAJA 2017b. Sijoitusneuvonta voi johtaa ikävään yllätykseen. [Viitattu 2020-11-18.] Saatavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2017/04/sijoitusneuvonta-voi-johtaa-ikavaan-yllatukseen/>

SALKUNRAKENTAJA 2017c. Volatiliteetti, se ainoa oikea riskimittari? – 5 eri näkökulmaa. [Viitattu 2020-10-31.] Saatavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2017/05/volatiliteetti/>

SALKUNRAKENTAJA 2015. Allokaatio – yksi sijoittajan tärkeistä päätöksistä. [Viitattu 2020-11-07.] Saatavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2015/06/allokaatio-on-yksi-sijoittajan-tarkeista-paatok-sista/>

SCRIBBR 2016. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys: mitä ja miksi? [Viitattu 2021-01-10.] Saatavissa: <https://www.scribbr.fi/opinnaytetyon-rakenne/opinnaytetyon-teoreettinen-viitekehys-mita-ja-miksi/>

SIJOITTAJA.FI 2020a. Kolme sijoittajan tärkeintä tunnuslukua. [Viitattu 2020-10-26.] Saatavissa: <https://www.sijoittaja.fi/64957/kolme-sijoittajan-tarkeinta-tunnuslukua/>

SIJOITTAJA.FI 2020b. Mikä on ETF? [Viitattu 2020-11-13.] Saatavissa: <https://www.sijoittaja.fi/etf-sijoittaminen/mika-on-etf/>

SIJOITTAJA.FI 2020c. Piensijoittajat pyörittävät markkinaa ja institutionaaliset sijoittajat ovat ihmeissään. [Viitattu 2020-11-14.] Saatavissa: <https://www.sijoittaja.fi/230030/piensijoittajat-pyorittavat-markkinaa-ja-institutionaaliset-sijoittajat-ovat-ihmeissaan/>

SIJOITUSRAHASTOLAKI 213/2019. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2020-11-09.] Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190213#Pidp447100720>

SIJOITUSTIETO 2018a. Sijoituslajit – Aloittelijan opas. [Viitattu 2020-11-13.] Saatavissa: <https://www.sijoitustieto.fi/sijoitusartikkelit/sijoituslajit-aloittelijan-opas>

SIJOITUSTIETO 2018b. Volatiliteetti – Markkinoiden pelkokerroin. [Viitattu 2020-10-31.] Saatavissa: <https://www.sijoitustieto.fi/volatiliteetti>

SIJOITUSTIETO 2015. Yleisimmät sijoitusstrategiat. [Viitattu 2020-11-14.] Saatavissa: <https://www.sijoitustieto.fi/sijoitusartikkelit/yleisimmat-sijoitusstrategiat>

SUOMEN OSAKESÄÄSTÄJÄT 2017. Kuinka voit ostaa osakkeita käytännössä? [Viitattu 2020-10-19.] Saatavissa: <https://www.osakeliitto.fi/uutiset/kuinka-voit-ostaa-osakkeita-kaytannossa/>

TILASTOKESKUS 2020. Hypoteesi. [Viitattu 2021-01-10.] Saatavissa: <https://www.stat.fi/meta/kas/hypoteesi.html>

VIISAS RAHA 2019. Tiedosta sijoittamisen riskit. [Viitattu 2020-11-01.] Saatavissa: <https://viisas-raha.fi/Oma-talous/Tiedosta-sijoittamisen-riskit>

VILKKA, Hanna 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

LIITE 1: KYSELYLOMAKE

Sijoituskonsultoinnin merkitys piensijoittajalle

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

Olen Vesa Pironen, kolmannen vuoden Savonia-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelija. Kysely on tutkimusosa opinnäytetyössäni, jossa käsittelem sijoituskonsultoinnin merkitystä piensijoittajalle. Kyselyyn osallistuvien vastauksia käsitellään anonymisti ja luottamuksellisesti, jolloin yksittäistä henkilöä ei voida vastausten perusteella tunnistaa. Kyselyn vastauksia käytetään vain opinnäytetyössäni.

Perustiedot**Ikä? *****Sukupuoli? ***

- Mies
 Nainen
 Muu
 En halua sanoa

Elämäntilanteesi? *

- Opiskelija
 Työssäkäyvä
 Yrittäjä
 Muu

Sijoitusperiaatteet**Mitkä ovat sijoituskohteesi? Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. ***

- Osakkeet
 Rahastot
 ETF-Rahastot
 Muut sijoitustuotteet, mitä?

Miten pitkään olet sijoittanut? *

- Alle 5 vuotta
 5-9 vuotta
 10-20 vuotta
 Yli 20 vuotta

Mikä on sijoitussalkkusi koko? (Euroa) *

- Alle 10 000
- 10 000 - 19 999
- 20 000 - 29 999
- 30 000 - 39 999
- 40 000 - 50 000
- Yli 50 000

Mikä on sijoitushorisonttisi? *

- Alle 1 vuosi
- 1-4 vuotta
- 5-9 vuotta
- 10-20 vuotta
- Yli 20 vuotta

Millainen sijoittaja olet riskinsietotason kannalta? *

- Riskinottaja
- Riskinkarttaja
- Neutraali

Kuinka suurta tappiota olet valmis sietämään sijoitustesi kokonaissummasta? *

- Max. 10 %
- Max. 25 %
- Max. 50 %
- Yli 50 % tappiota

Kuinka monta tuntia viikossa käytät sijoittamiseen ja markkinainformaation seuraamiseen keskimäärin? *

- Alle 5 tuntia
- 5-10 tuntia
- Yli 10 tuntia

Sijoituskonsultoinnin merkitys piensijoittajalle

Mistä haet neuvoa sijoittamiseen liittyen? Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. *

- Sijoitusneuvojalta
- Sijoitusuutisista sekä kirjallisuudesta
- Muilta sijoittajilta, blogeista, foorumeilta, Facebookista

Jatkossa mielipidettäsi sijoitusneuvonnasta ja sijoituskonsultoinnista kysytään, vaikka et olisi ikinä hakenut neuvoa sijoitusneuvojalta.

Onko sinulla sijoitusneuvojan kanssa tehty sijoitussuunnitelma? *

- On
- On ollut joskus, mutta ei ole enää
- Ei ole ikinä ollut

Miten usein olet poikennut omasta tai ammattilaisen tekemästä sijoitussuunnitelmastasi? *

- Usein
- Melko usein
- Harvoin
- En koskaan

Miten usein koet käyttäneesi analyytikoiden tekemiä analyysejä sijoituspäätöksissäsi? *

- Usein
- Melko usein
- Harvoin
- En koskaan

Miten paljon koet sijoitusneuvojen ja -konsultoinnin vaikuttavan päätöksentekooosi sijoittamisessa? *

- En lainkaan
- Vähän
- Jonkin verran
- Paljon
- Hyvin paljon

Milloin sijoitusneuvojen ja -konsultoinnin käyttö päätöksenteon tukena on mielestäsi hyödyllistä? *

- Sijoitusuran alussa
- Koko sijoitusuran ajan
- Taloudellisten kriisien aikaan
- Ei koskaan

Miksi koet sijoitusneuvot ja -konsultoinnin hyödylliseksi? Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. *

- Ei ole aikaa seurata markkinainformaatiota
- Ei ole kiinnostusta seurata markkinainformaatiota
- Ei ole riittävä osaamista seurata itse markkinainformaatiota
- En halua tehdä sijoituspäätöksiäni itse

Miten paljon sijoitusneuvoista ja -konsultoinnista on ollut hyötyä sijoittamisellesi? *

- Paljon hyötyä
- Jonkin verran hyötä
- Ei lainkaan hyötyä